

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 1: — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍCZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Negy hasábos pelit sorost 5 kr. Nagyobb (arjadalm) 4 több z. z. hirdetésok alku szerint jutányos aron vetetnek fel. Belyeg-dijmin den külön beigtatásert 30 kr.

Husvételi gondolatok.

Debreczen, április 17.

A második évezred husvétje virradt a magyar nemzetre, mire újra megjelenik az e sorok megjelenésekor alkonnyatba boruló tavaszi napsugár.

Lelkében ilyenkor mindenki a Golgothára s a hegyoldalba vágott szikla s rra gondol, amelyek ime felmagasztosulnak, mert látták emberként meghalni s ismét Istenként feltámadni az embernek Fiát s magukkal ragadják fenségük magaslatára a különben tétovázó, az életutakon gondokkal terhelt, munkától elcsigázottan, csüggeteg fővel haladó embert.

A magyar nemzet a második ezredév utjának elején a göröngyök által akadályozott, nehéz fáradozásokban ármányok és cselszövészek kikerülésében elcsigázott testtel ma éri el az első pihenő állomást, amely megállást parancsol s egyszersmind nyugalomra int, új erőt, megifjodást kínál magasztos lelkesedésnek szent lángját hevitvén az igaz hazafiak lelkének legmélyén a további kitartást erőt és munkát ekként biztosítván . . .

Álljunk meg ennél a határkőnél mi is, merítsünk új erőt a további küzdelemre, de merítsünk új lelkesedést, új eszméket is, a melyek hatékonyá tegyék küzdelmünket, megadván annak az igazi, a mélyes erkölcsi alapot . . .

Végigpillantva ezeréves történetünknek dicső korszakán, mint tüzes lángoszlopot látjuk kiemelkedni abból a chaoszból, amelyet az irigység, a rosszakarát, a szomszédok kapzsisága ebben

a hazában, ennek a nemzetnek tagjai között ezer éven át felidézett s amely lelket tévesztő egyvelegben zsi bong a gondolkodó agyban, mikor arra a sok nagy bajokra gondol, amelyek a magyart haladásában akadályozzák; az a tüzes lángoszlop fennen hirdeti a nevét, ismerte valaha a fél, sőt az egész világ csodákat művelt akkor is, mikor holtának, bénának, nyomoréknak hitték a magyart: nem más az, mint a *nemzeti lélek ereje*.

Ez művelte a csodákat a magyar történelemben, ez emésztett meg tiszerte nagyobb hadseregeket s állított meg hódító utjában rettegett hatalmaságokat s ez parancsolt tiszteletet a magyar névnek mindenhol és minden időben, minden legkisebb felvillanásával, — s ennek a tespedése, elhanyagolása, csiszolatlansága döntötte vészbe, szerencsétlen csapásokat az hozott fejére, ha nem volt képes életre kelteni, új erőre hozni a körül hordozott véres kard a nemzeti lelket, a nemzeti közérzést. . .

Ez a közérzés napjainkban újra lehanyatlott, nem ad viszhangot a hívó riasztó szavakra, évrizedek óta tespedő álomban, alétlan nyugszik, pusztul a magyar . . .

Ez a tespedés mintha mulni, az életerő visszatérni látszott a nemzet tagjaiba, kezdett újra fényleni a magyar koronának oly sokszor megcsodált ragyogó aránya s örömmel tölt el a mi lelkünk. Hosszu századoknak gátló korlátai omlottak a porba varázsos erejű parancs szavára, mikor évezredes tekintélyének döngő szózatával ellentmondott az idegen hatalmak gondolatának, mely

tovább is békóban szerette volna tartani őt: legyen szabad a lelkiismeret!

Szép volt, dicső volt ez a felébredt nemzeti öntudat három évvel ezelőtt az ő fenséges megnyilatkozásában! De hajh! hová leve a régi láng, alig két év elmúltával, mikor némán, bár pirulva, de mégis eltűrte a nemzet ezredéves fennállásának örömnepségei között állami létének, csatákban megszentelt lobogójának és egész nemzeti becsületének annyi durva megsértését s betetőzte, a megaláztatásokat azzal, hogy jármába hajtotta fejét a Mammonnak, eladta lelkét s borzasztó még csak rá-gondolni is, — eladta saját fiának, hogy az aztán szabadon használhassa céljai elérésében . . .

S a mult őszi választások óta újra tesped a nemzeti lélek a hazában, maroknyi kis csapat élteti csak tüzet lelke munkáival, teljesen hasonlatosan az egykori kis sereghez, a kik odaadással, rajongó szeretettel és imádatl környezték az ő Mesterüket, a kit úgy szerettek, hogy egyikük képes volt kardot rántani érette, pedig egyszerű halász vala csupán s még abban is egyeznek, hogy az ő soraikat is megbontani igyekeznek az árulás s becsületét bemocskolni kész vezérének az elvetemült irigység, gyönyörűségére és mulatságára a modern világ minden farizeusának és irástudójának.

De tudjuk mi és megnyugszunk ebben, hogy az igazságnak, mely a lelek mélyén gyökerezik, nem árthatnak a testnek háborúságai s megvagyunk győződve, hogy a magyar nemzeti léleknek is meglesz a maga hűvéja, a mely re-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A szabadkőművességről.

— A »D e b r e c z e n« eredeti tarczája —

Soha sem irhatnék tán alkalomszerűbb időben tárgyamról, mint ma, mikor a szabadság ünnepét együtt üli az ő és ujszövetség vallását követő emberiség.

Mert ám nevezék a zsidók kovásztalan kenyér, a keresztények husvét ünnepének, én aki az egy igaz isten hitét hirdető mind a két vallás igazságait egyaránt hiszem és valom: azt a napot, amelyen Mózes az ő népét a rabszolgaság földéről kivezette és azt a napot, amelyen Jézus halálából az igazság feltámadott, mint az emberi szabadság ünnepét dicsőítem . . .

Azt az elnevezést, a mit e sorok fölé irtam ösmerik igen sokan, de a fogalmat amit az ősi hagyományok után fenmaradt név tartalmaz, csak nagyon kevesen. Korunk áramlatai között a fanatikus vakbuzgóság már egész osztályok elméjét elhomályosította s az ily homályos itéletű lelek sőtétjében a félre-

zetett képzelődés vadul lobogó tüzenél a szabadkőműveseket leginkább holmi istentelen, minden vallásos hit és érzés kiirtására pokoli terveket kóholó gonosztevők szövetségének hajlandók tekinteni, a mely ellen „Istennek nagyobb dicsőségére” immár érkezett az ideje egy új kereszties hadjáratot indítani.

A Trientben nem régebben tartott szabadkőműves-ellenes congressuson egész nemzetközi szervezetet állapítottak meg az emberiség új megváltói s ki van adva a jelszó, hogy «a keresztényesség ama megátalkodott ellenségeire» kimondott egyházi atkot a társadalmi és a közélet minden terén, sőt lehetőleg a magán élet viszonyaiban is valóságá kell tenni. A kiről tudva van, hogy szabadkőműves, azt mindenjó keresztényen kiközösített és a szeretet törvényén kívül eső, ördögökkel czimboráló gonoszoknak tekintse.

»L e a s z a b a d k ő m ű v e s e k k e l e c z i m a l a t t m á r h a z á n k b a n i s l a p o t a l a p i t o t t a k a k r i s t u s i t ű r e l e m e z a p o s t o l a i, a m e l y n e k e l s ő s z á m á b a n a k ö z v i s z o n y o k m i n d e n r o m l á s á e r t, a n a p j a i n k b a n f ő l s z i n r e k e r ű l m i n d e n o c s m á n y s á g e r t e g y e d ű l é s k i z á r ó l a g a s z a b a d k ő m ű v e s e k e t t e s z i k f e l e l ő s s é.

De hát kik ők, kik az erkölcsök tisztaságát oly hangos szóval predikálják, hogy a könnyen hívők gyöngye feje szinte belekabul és a bódult elme már már az új »Feszítsd meg« ordításában készül kitörni!

„Te ösmered a szöferditöket,
E régi farizeus főket
Ajkukon zeng rád dicsének
S ha élneél — megfeszítenének,
Oh, lellek fénye Jézus Krisztus!»

Hogy pedig senki se legyen az iránt kétségben, hogy vajon ez a nem épen hízeltő jellemzés is nem valami i s t e n t e l e n szabadkőműves káromkodás-e, tudják meg azok is, a kik még eddig nem tudták, hogy ezt a verset boldog emlékezetű Rónay István k a n o n o k írta, a ki ezek szerint legjobban tudhatta és úgy látszik meg is tudta mutatni, hogy a Krisztusnak kik közt vagyon a legtöbb és legveszedelmesebb ellensége.

És ezt az ellenséget soha sem fogja a szabadkőművesek közt megtalálni semmiféle inquisitio. A kiket a Rónay jellemzéséből mindenki felösmerhet, a szabadkőművességet

ményteljes tavasz virágait fogja hinteni az érte és nevében küzdők fejére és lábai elé. Sőt érezzük és valljuk, hogy nincs messze az idő, a mikor be fog bizonyosodni, hogy minden igazságtalan cél a saját igazságtalan eszközeiben találja meg a maga első és legnagyobb bosszulóját s el fogja söpörni a mai hazug rendszert a felébredt, kicsapott nemzeti érzésnek rohanó árja s akkor majd azok a kik most rejtve ápolgatják, titokban őrizik csak, vezéreivé lesznek, hirdetőivé válnak a nagy eszméknek, a melyeket magával ragad hódító útjában a nemzeti lélek ereje.

Az országos függetlenségi és 48-as párt ez a kis csapat, a mely türe szenvedést és rágalmat hiven ápolja a nemzeti hagyományt: legyen készen tehát, mert közelg az idő, a mikor tette szólítja a felébredt nemzeti öntudat!

Ekkor lesz a magyarnak igazán husvétja!

Kohányi Gyula.

BELFÖLD.

Bonyolódott mentelmi ügyek. A múlt hetekben történt, hogy a zsolnai járásbírósgától megkeresés érkezett a főrendiházhoz Zichy Nándor gróf mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában. A főrendiház, a plénum éppen úgy, mint a mentelmi bizottság, megtagadta Zichy gróf kiadását, mert a megkeresésből világosan kiúnt, hogy a panaszolt hatóság elleni erőszakot nem Zichy Nándor gróf követte el. Ez ügyből kifolyólag most a trenesényi kir. törvényes intézett megkeresést a képviselőházhoz és felfüggeszteni kéri Rakovszky István és Zmeskál Zoltán néppárti képviselők mentelmi jogait, a kiket hatóságok elleni erőszakon kívül, még nyilvános becsületsértés miatt is panaszolnak.

általában mint a vallás kéréseket elleneségét tüntetik fel. Az igazság pedig az, hogy a szabadkőművesség a valóság tanáival egyáltalán nem foglalkozik és tagjai között epp úgy helyet foglalhat a legbuzgóbb r. katolikus, mint a legálhatatosabb »kerékfejű« protestáns a nélkül, hogy egymás vallásos nézeteit sértő megjegyzést kellene valaha hallania.

A valóság az, hogy a szabadkőművesség az emberi boldogság után törekvő legtisztább philosophián alapuló társasága minden idők ama nemesebb gondolkodójának, a kiket felebarátok javára irányuló cselekedeteikben sem rang, sem vagyon, sem vallaskülönbség nem vezérel.

Ennek a philosophiának két nagy alapelve: a s z a b a d s á g és a s z e r e t. Ha a szabadkőművesség eretnokség, ime dogmái! A ki ezeket a dogmákat megtagadja, megtagadja a szabadság és a szeretet Istenét, a kinek nevében a kintő kamarák működtek és a máglyák tüzei lobogtak. Istennek igaz szolgái a szabadkőművesekben leghívebb szövetségeseiket találhatják fel a szeretet munkájának gyakorlásában s ha az egyház megis irtó háborút üzent e szövetségnek, annak egészen más oka van, mint a vallás hazug veszedelme.

Hol van ma aza hatalom, amelylyel lelkiekben és világiakban egy VII. Gergely uralkodott? A küzdő századok harcainak elsepertek. És e

Kossuth Ferenc és a kolozsvári függetlenségi párt.

Kossuth Ferenc husvét másodnapjára Marosvásárhelyre utazik. — Ez alkalommal Kolozsvárt is meg akarta látogatni, minthogy tudvalevőleg a kolozsvári függetlenségi párt az általános választásoknál egyik kerületben öt léptette föl, s levélben többször fölkérték a kolozsváriak, hogy őket látogassa meg. Kossuth Ferenc tehát levelet intézett Benel pártelnökhöz, értesítvén őt, hogy a husvét ünnepek alkalmából a látogatásra vonatkozó ígéretét megvalósítja. Erre a kolozsvári függetlenségi párt intéző-bizottsága visszautasító levelet küldött Kossuth Ferencnek, melyet azóta minden lap közölt s így a miénknek hasábjait nem kell vele meggyaláznunk.

Kossuth Ferenc erre a különös levélre és még különösebb eljárásra a következőben válaszol:

Tisztelt Benel Ferenc urnak,
a kolozsvári függetlenségi Ugron-párt elnökének!

Tisztelt uram!
A »Magyarország«-ban olvastam s azután kézhez vettem a kolozsvári függetlenségi párt intéző bizottságának levelét.

Tudomást veszek arról, hogy önök az én látogatásomra nem reflektálnak, és tudatom, hogy miért kerestem fel önöket levellemel.

Régóta vágyódtam Erdélyt meglátogatni, mely iránt rokonszenveimet atyámtól örököltém.

Marosvásárhely függetlenségi pártja ragaszkodással hi; e városba nem utazhatom a nélkül, hogy Kolozsváron keresztül ne mennek; midőn tehát látogatásomat önnek s az ottani függetlenségi pártnak bejelenttem, eleget tettem nemcsak Erdély fővárosa polgársága iránt érzett tiszteletemnek, de az udvariasság egyszerű szabályainak is.

Először történt meg velem azonban, — mióta negyvenégy évi hontalanságból hazajöttem, hogy a vendégszerető Magyarország egy helyen van oly párt, mely nem reflektál Kossuth Lajos hazatért fiának látogatására.

Önök kívánták, hogy az ország előtt önök legyenek bemutatva mint első s valószínűleg az utolsó, kik így éreznek.

Érzelmeket tisztelni tartozom, tehát nem látogatom meg önöket, de kijelentem, hogy az okok, melyekért a magyar vendégszeretet szabályaitól eltértek, mind légből kapottak és azt bizonyítják, hogy önök az én vezetésem

harcokban mindenütt ott volt a szabadkőművesség szelleme. Mert szabadkőművesség mindig volt. Az emberi lélekben magában örökké forr a jó és a gonosz tusája s az egyetemes emberiség egymást felváltó epocháiban mindig szemben áll egymással az élnyomás a szabadság az előtelet és a világosság.

A szabadkőművesség a felebaráti szeretet parancsait nem egyedül az egyéni nyomor enyhítésében, hanem az egész emberiség sebének gyógyítása által követi. Azt tanítja, hogy szabadkőműves volt Jézus is és szabadkőműves testvérek voltak mindazon kiválasztottak, a kik az emberi nem tökéletesedéséért az előtelet ellen harcra keltek. Nem a szövetségbe való formászerű felvétel avat föl valakit szabadkőművessé, hanem szívének nemessége és az emberiség ügyeért való munkálkodás vágya.

A szabadság munkásainak természetes ellensége a középkori kiváltságainak minden államban teljes mértékét élvező egyházi hatalom s a vele szövethető politikai és társadalmi élnyomás. Mert az tagadhatatlan, hogy a korunkat mozgató nagy szabadság eszmék mind a szabadkőművesség által megérlelve jutottak diadalra, a hol a felvilágosodás a sötétség uralmát elűzte és ahol a küzdelem még napjainkban is folyik, — a küzdőknek tagadhatatlanul legelső soraiban harcolnak a szabadkőművesek.

A nagy világ látja a harcot, de nem

alatt álló pártnak, tehát az országos függetlenségi párt négyötöd részének tevékenységéről és csekélységem működéséről értesítéseket oly lapokból merítik, melyek hazafias dolgokat tartják minden alapot nélkülöző vadakat és rágalmat szórni ránk, ugyanazokat, melyeket Lueger kezdett ránk szórni Bécsből és a melyek, ha igazak lennének, szégyenkezve kellene ily sülyedést titkolni minden igaz magyar embernek.

Nagyon röviden jelzem csak, hogy a függetlenségi párt kettészakadása azelőtt történt, mielőtt én képviselő lettem volna, és e szakadást én soká fájaltam; hazajövetelém első percze óta a szakadás elsimításán fáradoztam egész az utolsó választásokig, mikor meggyőződtem, hogy a függetlenségi és 48-as párt más k arnyaltában irántunk ismeretlen okokból gyűlölet van.

Erőlködésemmek majdnem sikerült a múlt évben egyesíteni a két pártot, de a kész egyezés azon tört meg, hogy nem fogadta el az Ugron-párt a mi pártunk azt az ajánlatát, hogy mind a két párt adja fel körhelyiségét vagy más szavakkal oszolja szét s elnökeik mondjanak le azért, hogy azonnal egyesüljön a két párt egy új kör-alakításában és egyesülve új tisztkart válasszon.

A múlt választások előtt a párt fegyverbarátsága és együttes működése azon, hiúsult meg, hogy azt az ajánlatomat, hogy a két párt respektálja egymás kerületeit, az Ugron-párt nem fogadta el.

Ha tehát önök a part kibekülését akarják, szívesen láthatok volna, mert én e mellett mindent megtettem, de mást, mint személyem ellen irányított alaptalan támadásokat és gyűlöletet nem arattam.

Addig, míg pártunkat a kormányval való szövethetés vádjával rágalmazták, kibekülésről és kiegyezésről én sem álmodhatnék többé, hát a kibeküet egész örömmel, szívem egész melegevel, lellem egész erejével igyekeztem hosszú időn át létrehozni.

A mi az önök ítéletét illeti, arról, hogy mi nem lépünk fel öntudatos erélylyel a kormány ellen, e felfogásuk ellenkezik az ország függetlenségi polgárságának nagy többsége felfogásával, mely minket egytől-egyet visszaküldött az országgyűlésre. Nagyon határozott különbséget kell tennünk a vehemens és dühös támadás meg az öntudatos erély közt; ez utóbbit alkalmazzuk áradhatatlanul, az előbit folyton alkalmazni rossz fegyvernek tartjuk. Egyébiránt a költségvetési vitát egyedül mi vezettük és a honvédelmi tárczánál, bármit

ösmeri a harcsoakat. Mert a szabadkőművesek csak egymás előtt ösmertetik meg magukat. A bukás fájalmát keblökbe zárják és a győzelem dicsőségével nem hivatkoznak. Azt a titokzatosságot, amely működését takarja, a szabadkőművesség ellenségei fegyverül használják ellene. Pedig hát ki tiltotta meg a jobbkéznek hogy cselekedjeit a balkezzel tudassa?!

A társadalmom egymásután látja a közjótékonyaság számtalan intézetének keletkezését. Szünidei gyermektelep, gyógyult elmebe egek, megjavult bűnösöket segítő egyesületek, lelenczhazak gyermekmenhelyek hajléktalanok otthona, szegény tüdővészések kórhaza. ingyen jogvédelem és megannyi más megnyilatkozása a legnemesebb emberszereteteknek, a lapok állandó közleményeinek tárgyai a miket mindenki szívesen olvas, de a mikről csak nagyon kevesen tudják, hogy eredetök ott keresendő, a vallás és a haza ama pogány ellenségeinek gyűlekezeteiben.

Mert természetesen a szabadkőművesek egyuttal a hazának is ellenségei. Nevezetesen jelenség, hogy ez a ragalom is a világ legcosmopolitább szervezete köréből hangzik a szabadkőművesek felé, kik nemcsak szavaikkal de tetteikkel is minden embert testvéreknékednek ugyan, de a kik a legerősebb testvéri köléket a nemzet és a haza szeretetében ápolják. De az igazi felebaráti szeretet utóvégre kiméletet parancsol azok iránt is, akik Kossuth

irt az a lap, melyből önök értesítéseiket merítik, harmincz év óta nem történt oly erélyes felszólalás, mint Komjáthy Béláé volt ez évben a párt nevében és megbízásából.

A költségvetési vitában elvünk az volt, hogy ne legyünk passzivek, mint más pártok, gyakoroljuk erélyesen az ellenőzési jogot, de ne huzzuk a vitát oly hosszúra, hogy ideje legyen a kormánynak kényelmesen alkudoznia az osztrákokkal.

Önök még a szigetvári választásról is írják, hogy Bartha Miklós ellen Olay Lajos lépett fel; e meglepő állításukat szinte bizonyos lapok elferdített hireiből merítik. A mult általános választásoknál Olay megküzdött Biedermannal és ez utóbbi óriási pénzereje s a kormánypárt határtalan erőszakoskodása dacára csak 67 szavazattal bukott meg Olay; azóta Olay maradt a kerület jelöltje 5 hónapon át, Olay adta be a kérvényt a jogtalan választás ellen és fedezte a kérvényezés költségeit, Olay kényszerítette Biedermannat a lemondásra. Olay maradt a szigetvári függetlenségi párt jelöltje és mikor már pártunk s magam is Olaynak biztosítottuk a függetlenségi szavazók támaszát, akkor lépett fel Bartha Miklós, ketségkivül félrevezetve, talán nem olyanok által, kik benne a ragyogó tehetséget tisztelik és tekintélyét feltik, mert Bartha a szigetvári függetlenségi párttól semmi támogatást nem remélt, tekintve, hogy már öt hónap óta a párt szorosan össze volt nőve Olay Lajossal. Teljesen légből kapott tehát az az állítás, hogy nem Bartha lépett fel Olay ellen, hanem Olay Bartha ellen.

Az igazság maradjon igazság, még a pártszenvédely viharjai közt is!
Nem voltam köteles önöknek a magyarázatokat adni, de mert látom, hogy teljesen félre vannak vezetve, megtettem.

Tisztelettel

Budapest, április 15-én

Kossuth Ferencz

A kolozsvári függetlenségi Ugron-párt intéző bizottságának Kossuth Ferenczcel szemben tanúsított e. Ez az eljárása valóban botrányos. Példátlan ez az eset. Példátlan különösen nálunk Magyarországon, hol eddig még nem volt szokásban a politikai nézeteltéréseknek efféle nyilvánulása, mely sehogyan sem fér össze a magyar karakterrel. A politikai küzdelmek legzavarosabb hiborgásai közt is megbotránkoztató az efféle durvaság. Így fogják ezt fel az elfogulatlan politikai körökben is, a melyek józanul mérlegelik a viszonyokat s átlátják, hogy a kolozsvári inzultus nem egyéb mint a Kossuth szemé-

Lajosban csak az eretneket látják és vakságukban nem ismerik fel benne a magyar nép és hazájáé megváltóját, aki pedig épp úgy mint az a kinek vértanúságát az egész emberiség vált-ágyanant inkább ékes szoval mint igaz szívvel hirdetik a vallás szabadság monopoliájának kevély gazdája. — Szabadkőműves vala és a magyar nép előtt minden üldözéssel szemben még e'ég erős védelem, — hogy az üldözöttek közzé tartozott Kossuth Lajos is, a kinek a neve előtte azonos a szabadság és a hazaszeretet eszményével, a ki népének Mózese, megváltotta a jobbágyot a rabszolgaságtól és üdvözítője, aki az igazságért a kereszt-nél kinosabb martíriumot szenvedvén, mégis csak azt hirdette:

«Resurgenti!»

Vajh, mikor zenghetjük az idők ama teljességében, mely az előítélet hazug kérdését elnémi ja, hogy a megfeszített igazság csakugyan

«Resurrectus?»!

Sextus

a kiátkozott.

lye ellen való rendszeres hajszának egy viszsztatetszó jelensége. A függetlenségi és 48-as párt is így vélekedik s ép ez okból tegnap délelőtt 12 órakor értekezletet tartott hogy ebben az ügyben állást foglaljon.

Szinház.

Szathmáry Árpád bucsuja.

Rang és mód.

Szigeti Józsefnek jelszavát választotta Szathmáry Árpád, hogy elbucszanak egyelőre a debreczeni közönségől. Igaz, hogy nagycsütörtök volt s ezért üresek is voltak a ki nem bérelt helyek, hanem aztán úgy a társulatnak, mint a közönségnek egyaránt méltó módot nyújtott a darab a Bényi bácsi előadásáért és megnézéséért oly nagy mértékben rászolgáltak vezeklésre. A darab megrázó erkölcsi alapja nem maradt hatás nélkül a közönségre s bizonyára jobb véleménynyel alkotott a régi darabok általános értéke felől, mint azt az előző napokban az ujak felől tehette.

Az is igaz azonban, hogy a nagy hatásban az összes előadóknak egyaránt részük van, valamennyien a legjobbat nyújtották, ami tőlük telhetett s így nem tulozunk a siker, mikor kimondjuk, hogy a csütörtöki kiütendő előadás volt.

A siker oroszlanrésze természetesen — a Szathmáry Árpádé, aki méltóságos unokaöcsének nemzetes, de valóban nemes báttyját játszotta elragadó természetességgel és bámulatraméltó művészetrel, de vétenénk az igazság ellen, ha el nem ösmernők, hogy csak vendég mivolt, azért tettük előbbre Komjáthy-nál, aki a méltóságos asszonyt játszotta oly gyönyörűen, hogy szinte a háta borzongott az embernek az utalattól, a melyet az iránt a felfuvalkodott, költelező s emellett kapaszkodó asszony iránt érzett, a ki képes volt urát a sikkasztásig juttatni a maga emelkedhetése végett, de nem volt képes a bátyja csókját és jelenlétét eltűnirni, mert falusi a ruhája, pedig annak a pénzéből lett urrá a férje, a kinek bűnhődését viszont csak az a megrázó játék képes visszaadni, amelyet Komjáthy-né a II. felvonásban a gyászruhás vezeklés alatt produkált.

Mellette Szabó Irma az, aki teljes elismerésünkre méltó s ujjalag bebizonyította, micsoda kincs az, amivel a társulat az ő tehetsége által rendelkezik. Igaz és kedves volt alakításának minden része, de az a kézvizsgálási jelenet mégis valmennyit felülmúlta.

Bartha meglehetően jól játszott, keveset láttunk még benne ennyi igaz érzést, eleted, csak a maszka volt kis-é fiatal, úgy örömapának, mini self made nem méltóságos-urnak.

A kisebb szereplők közül az első szó. Sziklay Miklóst illeti s az az elismerés — A szó szoros értelmében megbámultuk az öreggrófszerépében, annyira pompás volt. Csiga házi Etel, Vidóc Dego és Rubos Árpád szintén a legjobb legjobban játszották el kisebb jelentőségű szerepeiket.

Ebből azonban egy nagy tanulságot vonhatna le magának az igazgató: azt nevezetesen, hogy a régi darabokat már csak a színészeinek sikerei érdekében se hanyagolja úgy el, mint a télen át tette.

Fejő.

A jövő heti műsor igen érdekesnek ígérkezik az új tagok bemutatkozása s új idegen darabok színe hozatala folytán. Ugyanis mint értesülünk a következőleg van összeállítva: Vasárnap délután: Peleskei nótáriás este: Leszámolás a gyorsan nagyhirűvé tet Géczy István új darabja. Szerzői Zseni Fenyéry M. Haday S. és Rátkay S. tagok felléptével. Hétfőn délután: Hamupipőke vig tündérrege este: Leszámolás. Kedden. Czifra nyomoruság, melyben Várnay Jenő debreczeni ifju a színiakadémia végzett növendéke a népszínház legujabb n szerződött tagja játsza Csoma Balint szerepét. Ekkor lesz

Tanay Frigyes első fellépése is. Szerdán: Czigány báró. Sugar Aranka első felléptével. Csütörtökön lesz Koldusdrákban Sugar Aranka második felléptével. Pénteken, szombaton és vasárnap Jókai Kőszívü ember faiból készített szenzációs színműve a »Keresd a szíved« kerül színre és pedig pénteken bérletszűnetben az előadás jövedelme az ev. ref. felsőbb leányiskola mellett létesítendő tanítóképző intézet javára fordítatik. — E nagyhirű darab főbb szerepeit Follinuszné, Komjáthyné, Szabó Irma, Kiss Irén, Komjáthy, Haday, Tanay Frigyes, Fenyéry játszák.

Laczi hadnagy esete.

Írta: Ifj. Móríc Pál.

Laczi hadnagy elébb a kékhusároknál szolgált, úgy helyezték át később bakákhoz... Az a büszke huszár élet!... A kellemes kékszinü mentén az aranyos zsinorok a rózsákkal. Meg hát az a fényes huszár kard, a széles, villogós hajlott penge, melynek ezüstszinü csillogása a nemes acél hullámzatos kékragyánásával simul össze, a czirádnak. Közül a jóságos öreg király nemes képének aranyozott mása?...

Hajh, mint is csillog az a kard!... Szép huszárok, amikor Laczi hadnagy kellemesen metsző, de a felindulástól kissé elfatolyozott hangjánparancsolta: »Marsch! Marsch!«

Ez a robotgás, ez a dobogás... Itt egy libegős csákó forgó... Amarebb az árok nál valami ügyefogyottabb huszár fel is bukkot a lovával... Mintha csak a harc mellett egy szépséges álma volna! Hogy repülnek a kék menték, hogy megnyulik a paripa, ez az izgalom, a szem szinte kiesatlan a ragyogástól, de hát még a szívnek az a dobogós mámor!?

Azok a szép lovacskák! Nincs is náluk semmi szebb! A kutya csak hűséges. Az otromba elefánt toronyos pagodát hordoz a hátán, hanem a ló az több a barátjánál, több a hűséges kutyánál ez a szépséges Mirza kancza! Ezt lehet szeretni, ezt lehet imádni, ez csupa szeszély, ez csupa tűz, mintha nem is vér, hanem valami mámorító, tébolyító, a forrásig felhevített édes virágolaj pezsegne, bizserene az ereiben?...

Az aranyvörös Mirza, kis kiszikkadt nemes fejével! Ez asszony, ez a szerető, ez több az asszonynál, ez több a szeretőnél, ez bevágat veled a villogó halál közepébe, ez ott pusztul el veled! De ha te győztes, ha mindjárt piros vér is harmatozik a buzavirág kékméntén, milyen a járása, az a tűz, az a büszkeség, az a kellem, a mint fülecskét meg-meg hegyeli, a mint néha — talán örömeben — egyet is nyerit?...

Szegény Laczi hadnagy?... A kit később a bakákhoz helyezték át — maga kérte ugyan. Az a felvérű kis arabus kancza a Mirza, szebb a legszebb asszonynál, hűvebb barát a leghűvebb kutyánál — mert a kancza merrádok?... — Nem is szeretett némelyikre vissza sem gondolni. A főhadnagy áll a n talán?... avval a Herkulesi izmokkal, azokkal az asszonyi népeket oly annyira nagyon felingerlő veres, kipattanásig megfeszült trikós nadraggal, az Allan főhadnagy, aki csakugyan fejbe is lötte magát, de hatrahagyta a sok váltót. Érdekelve volt a Laczi hadnagy is nagyon. — Neki kellett a váltókat kifizetni. Csak a Mirzát sajnálta — Mintha égető tüzsugarakból fonták volna össze bársonyos, aranypiros bőrét, annyira tüzes, nemes volt a vére, ha fejtét fejcskéjéhez oda tette, hogy nyihogott, hogy futt örömeben az édes pár... — Adéu! ti szép, ti büszke kék huszárok!...

Milyen unalmas is ez az élet ilyen kis garnizonban! Meg ezek a baka tiszték? Hiszen jó fiuk de egyébről sem tudnak beszélni: — az öreg ezt mondta, az öreg így tette! Csak láttatok volna, hogy milyen savanyu

arcot vágott . . . Haha, Hát nem famóz is az! A részeges Makula tambour dobverő pálcák nélkül akart ki vonulni a gyakorló tere beszélni még tovább az a vízszemű sárga főhadnagy, kinek rekedtes hangja lassan lassan elvegyül a kacarászó, a kicsinyesség nagyképűen fontoskodó társaság zsibályában.

— Persze, hogy mindjárt mondtam, nem úgy van a reglamában . . .

— Persze . . .

— Még egy pohár sört!

Hallja, hallgatja a Laczi hadnagy is néha . . . Elgondolkozik . . . Hiszen jó fiúk ezek a bakatisztek, de mégis mintha csak olyan limonádé ízű volna a paradicsomuk is? . . . Nem mint a huszárnál, ahol piros rózsák a fákön bódít a jázminus virága, égető emésztő édes asszu a patakokban, meg a szép asszonyok a szép asszonyok illatos haja, ideges szépséges teste?

— Hajh! A szép asszonyok! sóhajt fel elgondolkozáva. Mi is lesz most hát? . . . Hisz ez emésztő már napok óta, ettől nem tud megnyugodni, ettől olyan lázas, e miatt húzta a kardjával annak a szemtelenül vigyorgó bakának is az arcára olyat nagyot, ezért nincsenek álmai, ezért szorul ily örjítően össze szíve, meddig bírja még, mi lesz ennek a vége? . . . Az asszony, a szép asszony, a nő miatt . . .

Hisz még alig is ismerték meg egymást! Hát mit tud rajta oly nagyon szeretni, talán a borzas haját, talán azokat az ibolyáskék nagy szeméit? . . . De hogy is tudhatná ezt egy „exhuszár hadnagy” lélektanilag megokolni, vigye őrdög a tudós könyveket, neki csak szíve van, amely érez, amely szeret úgy, de úgy . . .

— Nagyon szeretlek! . . . Hát tud ennél többet mondani, de ezt elmondja százszor, ezt elusogja ezerszer . . . Te maga! Te édes minden! . . . Nagyon szeretlek! . . .

— En is! Csak annyit mond a kicsi, de elég ennyi is, az a bolondos szív ösztön-szerűleg megérzi, hogy ez az ő végzete, mely ha lehanyatlott, hogy vajon a sárba, hogy vajon a sírba, akkor — Laczi hadnagy érzi? Akkor vele együtt pusztul el a Laczi hadnagy is . . .

Es el is pusztult . . . Mert hisz miért szeretete a leány? Talán mert az érkei ingerelték? . . . Elebb maga is úgy hitte! Hisz oly érdekes volt a leány helyzete! Egy leány, aki egyedül él, aki szép, aki kedves, akinek minek nincsenek, vagy nagyon mesze a kedvesi? . . . De aztán érezte, hogy ez a leány több a szeretőnél. Ez tud érezni, hogy ez a lélek, aki után a virag illatos éjszakákon, ha úgy a hosszú, susogós erdei uton alkonnyat után belovagolt, elábrándozott? A lelkéből kiszakadt lélek, melynek hiányát mindig, bárha tudata nélkül is, szorongva, gyötrődésekkel érezte . . . kinek vére vér a szívéből, kinek gondolatai saját gondolatai volnának, aki az egyetlen igaz ideál, aki maga a végzet . . . Akit belevezethet az örvénybe is, ahol oly undorítóan tapad a sár, bárha az édes mámorban nem is vehetni mindjárt észre azt . . . Mert hisz érezte, szereti, szereti a leány is, aki borzas fecskéjével tud okosan gondolkodni is, ha u g y k i v á n o d, de behunyja a szeméit is a vakon dobta magát annak a másik szerelemnek a karjaiba, melynek következménye a s z é g y e n, a g y a l á z a t, ez a leány megleszi azt is, ha u g y k i v á n o d! . . .

De hisz ez borzasztó, hisz ezt nem kívánhatja! Van-e a főbb a becsületnél? . . . Lám az Allan főhadnagy is, mint fejbe lötte magát onnét a kek huszároktól, pedig valódi Herkules volt az Alkibiádesz kellemivel? . . . Igen, ha ez a leány más forma volna? . . . Hisz elebb maga is úgy gondolta . . . De most már megismerte? . . . Vajon meg is m e r t e-e? . . . Most már nem csak szereti, hanem b e c s ü l i is. De miat becsüli, de mint szereti! Annyira, hogy ha már nem tudná többé becsülni, gyűlölté válna szerelme, meggyűlölte ezt a asszonyt, ezt a nőt, akiről már azt is hitte, — hogy meg is ismerte, akit a lelkéből kiszakadt

léleknek érzett, de megutálna az életét is, — melyhez nem szabad tapadni semmi becstelen ségnek, mert akkor nem férfi a férfi, hanem éha, hasztalan komédiás . . . Laczi hadnagy érezte ez lenne szerelmének halála, de halálos elpusztulása, erőszakos kezével, életének is. . .

Pedig így is mi marad hátra? . . . Hát mit tehet mást? . . . Feleségül nem veheti, hisz neki már nincs pénze, de a leánynak sincs . . . A z a r a n y b o j t? . . . Ehhez köti a létezés érdeke, a leányhoz pedig a szíve . . . Hát pusztuljon el a szív . . . Mert hogy diurnista legyen, hisz még annak is rossz volna, vagy lovász mester, béréncz szolgálja? . . . Pfuj! . . . Vére, mely nemes őstől származott át e eibe, vére mind az agyára tolult, majd sirt, sirt az erős férfi es aztán elhatározta, hogy pusztuljon el inkább az élet, az a szerelemtől idegesen dobogó szív . . .

El is pusztult! Akkor nagyhire volt annak! Agyonlőtte a leányt is . . . Mert hisz az igaz asszony, olyan mint a nemes Mirza ló, berohan veled a halálba is, el is pusztul érted, gyalázatba is döntheted, ha szeret, ha szeret . . . A Laczi hadnaggyal együtt temették el egy sírba . . .

Miért hogy is jutott most ez itt eszembe miért? . . . Nem! Nem! Laczi hadnagy becsületes volt, de mégsem volt férfi, mert az igazi férfi nem riad vissza a küzdelmekről, a dologtól, de készséges a leggyötrelmebb küzdelmekre is ő érette, tehát dolgozzunk, dolgozzanak kedveseim . . .

TARKA-ÉLET.

Öngyilkos asszonyok.

A mesék korának végét értük. Tündéraszony nem csabít többé földi legényt, virágbokrétás foszlós testű, leplű vilik nem tánczolnak többé a hold sugarainál . . . Minden ami eddig regés volt, vhlóságá válik.

A lilium többé nem a hava, az illata miatt kedves, hanem mert leveleit esetleg gyógyító szereknek is fellehet használni. Az anyagot a megfoghatót keressük ott is, amit eddig a megfoghatatlanság leple borított, miáról csak a bibliai szavakban beszéltek a relytélyekbe is belátok kód is elemeire lesz bontva . . .

— Világosság, világosság! . . . ez a szerte hangoztatott jelszó . . .

S világosodnak is a rejtélyek mindenfelől, de annál nagyobb az az erkölcsi elborulás, melyet megteremtett az anyagtól szült önzés, mely durva kezével harcztót hirdet az idealisnak, mely csak az árut tekinti a virágokban is, mely piszkos üzemleibe belevonja a nőt, az asszonyt is, kinek tevékenységét, szüziességét vas keztyűs kezével megőrizte a legdurvább középkori lovag is.

Hazám, királyom, hölgyem! . . . rég elhangzott a minne-ritterek ajkán már ez a szó, a miben a legszebb erények lettek egyesítve.

— Haza? . . .

Haza minden föld, — melyen poczakot lehet nevelni, melyen meghájasodik a tarkó.

— Király? . . .

Király? hisz még az Isten is tagadásba lesz véve.

— A hölgy? . . .

— A ruportékanak tekinti az egyik, kenyér ir gy szemekkel nézik a másik, sokszor gyűlölség, kicsinyes semmibe vevés, többször meg aljas vágyak minden percében, lelkifurdalás nélkül félre dobható tárgya . . . A kalmár, hát hogy is ismerné a női becsületet, finom kézzel hát — hogy is nyulhatna felé? . . . A rózsából értékes olajat párol s a nő, no ezt mindenki tudja, hisz ez is csak egy rózsza még mindig jó hizlalója lehet a földnek mert az anyagok utolsó porczikája sem veszhet kárba, te pedig a földből élsz, a földért élsz te ember, te ma, te az önzés kora . . .

A nők, hát mint az elfeledett őrszem, a magános domboldalon, körülte már mindenfelől zajlik az ellenség, ilyen a helyzetük . . .

Sok hát, hisz nemcsak testi alkatra, de lelki erőre is olyan gyöngék, el-el bukik közülök, egy-egy gyöngő perc beleméri a kétségbeesés, a g y a l á z a t árjába . . . Hogy meneküljön, hogy mentse magát, kibén lehet hát bizalma? . . . Mind olyan szörnyű kérdések, melyekre a legelső, a legönkéntelenebb, a legrémségesebb feleletet a — halál . . .

Aztán a többit már úgy is tudjuk, a lapoknak egész heti krónikájuk van róluk az ö n g y i l k o s a s s z o u y o k r ó l . . . A legszomorubb krónika, olyan mint mikor a pazar pompájú gyöngő virágok között pusztít a jeges vihar . . .

A minne-ritterek devizéje, hej feledsbe ment már rég! Szegény szép asszonyaim, szegény szép virágaim, ti csak keressetek az oltalmat önmagatokban s ha már beletettek vonva a küzdelembe szervezkedjétek ti is, emancipáljátok magatokat a férfiak akaratától minden téren, akkor bizonyára kevesbednek is az öngyilkos asszonyok, mert az idealizmusnak már úgy is vége s a virágok ugyis csak az arut nézik . . .

Paulus.

Bodossy Pál temetése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 17.

Nyugszik már ő is. Megtért oda, a hol nem faj többé semmi, nincs küzdes, nincs ellenség, nincs jó barát, de csead honol és örök nyugalom . . .

Rég nem látott olyan előkelő közönségek a debreczeni városi kórház halottas szobája, mint ma délelőtt, mikor megkondultak a nagytemplom összes harangjai, hogy felhivják Debreczen lakosságát elkísérni utolsó útjára az ő Pali bácsiját. A koporsó díszes délszaki rővenyekkel feldíszített ravatalra volt helyezve, melyet környezve álltak jobaráitai, egyetlen testvére, sógorodje s minden felett szeretett és tisztelt galambósz püspöke . . .

A koporsó körül, valamint a halottas ház ajtajában az elhunytak egykori bajtársai, a debreczeni 48—49-iki honvédegyelet tagjai két lobogó alatt H e g e d ü s Pál előnkel élőkön.

Ott láttuk: K i s s Áron püspököt, K o v á c s Lajos tanítóképző int. igazgatót, D i c s ö f i József lelkészt, T ó t h Sámuel főisk. tanár egyházkér főjegyzőt, dr. B a c z o n i Lajos főisk. tanár egyházkér vil. és E l e k L a j o s egyházi aljegyzőt, a debreczeni ev. ref. egyház presbiteriuma és tisztikarát élén a főjegyzővel, továbbá B a l o g h Ferencz, M á c s a y Sándor, F e r e n c z y Gyula, Dr. K o v á c s Sándor, Dr. P e c z k ö Ernő, S. S z a b ó József, főisk. tanárokat, G é r e s i Kálmán tank. kir. főigazgatót, W e s z p r e m y Zoltán megyei főjegyzőt, W e s z p r e m y Kálmán m. levéltárnokot, S t a h l Géza v. főmérnököt, M e d g y a s z a y Dezső és Miklós v. árvaszéki ülnököket, M á r k Endre egyházk. ügyészt, L e n g y e l Imre tanácsbíró, B é k e s s y László gazd. tanint. tanárt, dr. V a s s Antal kir. törvsz. bírót, B a l o g h Zsigmond kir. albirót, J o ó István egyházkér. közpisk. felügyelőt s a résztvevőknek még igen nagy seregét.

A szertartást a debreczeni daleyiet eneke kezdte melyet T o r d a y Gábor vezényelt, melynek elhangzása után Csiky Lajos főisk. tanár és lelkész általános meghatótságot közt a következőket mondotta:

Előf o h á s z .
„Kegyelmes vagy te és igaz, és irgalmas vagy te Isten, mi Istenünk!” E szavakkal mondunk te néked dicséretet, menybeli jó atyánk, mikor e gyásos koporsó mellett a mulandóság nehéz törvénye felett borongva reád tekintünk vigasztalásnak szent áldásért. Jövel, Urunk, oh jövel mihozzánk es vedd kedvesen tülünk, gyermekidőtől, ha itt hagyatván egy hü barátunk által. Kebledre borulunk s előtéd sirjuk el fájdalunk könyeit, Idvezitőnk által, lelkünknek királya! Amen.

I m á d s á g.

Vigassággal szolgálunk te néked és örömmel megyünk eleibed: haladással megyünk be a te kapuidon, dicsérettel a te pítváridba; hálaát adunk néked, alocjuk a te nevedet, mert jó vagy te mi Urunk, mind örökké vagy a te irgalmasságod, nemzetségről nemzetségre a te tökéletességed.

Magasztaljuk bnzgo hálaadással; magasztaljuk nevednek szentségét, menyei jó atyánk, hogy kedvedbe fogadván a föld gyaró teremtvényt, az ember, megáldád őt ragyogó észszel, vidáman örvendező jókedvel, embertársai iránti meleg szeretettel s már a földön kiszabadítván nemelyeket a földies gondolkodás bilincseiből, nemes szívök sugalmával a lélek tisztaságának fénykörénél övezed őket.

Aldjuk jószágodat, mi édes Istenünk, hogy küldesz mi közénk időről-időre embereket. kiket bölcseséggé teszesz, eszességökben, erősekké jószágokban, kedvesekké jókedvükben, kik nem nézik a magok hasznukat, hanem az egyebek hasznukat is nézik s kik bár akaratod szerint egyedül futják is meg e földi élet utját, közhasznú életök estvéjén úgy beszélhetnek a szenvedő Jób szavaival hozzád: »Micsoda jutalmam lett volna nékem onnét felül az Istentől, avagy micsoda örökségem a magasságból, a mindenható Istentől? Avagy nem látja-e ő az én utimat és minden lépésemet nem számlálja-e meg?

Az ő igazságának serpenyőjével mérjen meg engem és menjen végére az Isten az én tökéletességemnek, ha az én étkemnek falatját én magam eszem meg és hogyha abból árva nem evett; ha én csak néztem a ruhátlan veszendő szegényt és a szükölködőneő nem adtam ruhát; ha az én reménységemet aranyban helyhez tettem vagy ha az eresztett árnyak mondottam: én bizodalmam vagy:»

Igy szólhatott magános órai csendjében így beszélhetett szívének igaz szerint hozzád jó Atyánk, az a keresztyén társunk is, a kinek koporsója mellől ez órában hozzád imádkozunk . . .»

Ezután gyönyörű fohászt mondott s az Úr imájával fejezte be, mely után rövid megáldás következett.

A daleylet éneke után négy barátja emelte fel a koporsót s vite a díszes négy lótol húzott halottas kocsi s Dankó temetkezési intézetének szép fekete lovai megható lassúsággal indultak a csapó-temető elé, ahol F e r e n c z y Gyula főisk. tanár mondott rövid sirbeszédet s ezzel Bodossy Pál teste visszaadatott e földnek, melyből vétetett . . .

Legyen áldott emlékezte!

Ujdonságok.

* **Előfizetőinknek, olvasóinknak s minden igaz magyar honfitársunknak sok boldog husvét ünnepeket kívánunk.**

* **Lapunk legközelebbi száma a husvét ünnepek miatt kedden, f. hó 20-án jelenik meg.**

* **Husvét-i istentiszteletek.** A husvét-i ünnepeken és az azokat megelőző nagyhéten a debreczeni templomokban a következő istentiszteletek tartatnak

Husvét — vasárnapján délelőtt a n. templomban Szilágyi Imre segédlelkész, a kis templomban Kis Albert lelkész, az Kossuth-utcai új templomban Mitrovics Gyula lelkész, az ispotálytemplomban Könyves Tóth Kálmán lelkész tartanak istentiszteletet. Husvéthétfőn a nagytemplomban Nagy Sándor senior, a kistemplomban Bede László theologus, az újtemplomban Szabó Bertalan theologus és az ispotálytemplomban Öri Sándor theologus, mint legatusok predikálnak.

Az ágost. hitv. ev. templomban Husvét első napján d. e. 10 órakor ünnepi beszéd istentisztelet végeztével urvacsora. Lelkész M a t e r n y Lajos. D. u. 3 órakor egyházi beszéd. Lelkész G e i s z t l i n g e r Pál

Husvét második napján d. e. 10 órakor ünnepi beszéd és urvacsora. Lelkész Geisztlinger Pál. D. u. 3 órakor ima.

A r. k a t h. templomban Nagy szombaton este 6 ó. feltámadás. Husvét vasárnapon. reggel 6 órától 9 óráig az eledetek megszentelése, 7 órakor mise, 8 óra kor mise, 9 órakor nagymise és szentbeszéd tartja dr. W o l a f k a Nándor v. püspök, délután 3 órakor ünnepélyes vecsernyét tart dr. W o l a f k a Nándor v. püspök, H u s v é t h é t f ő j é n délelőtt 9 órakor misét, — szentbeszédet, délután 3 órakor vecsernyét tart Dr. W o l a f k a Nándor v. püspök.

* **A Csokonai körből.** A Csokonai kör legközelebbi felolvasó estélyét, a mely az idei egyuttal az utolsó is lesz folyó hó 22-án pénteken este fogja megtartani a Margitfürdő dísztermében. Az évszázó díszes felolvasó ülés mellő befejezése lesz az idén végbement változatos felolvasásoknak. Műsora, a mint értesülünk a következő lesz: dr. K u n o s I g n á t z a Magyar Tudományos Akadémia tagja s kitűnő orientalista fog ismeretterjesztő felolvasást tartani. »A törökök családja l e t é r ő l.« L e n g y e l Laura, a fővárosi hírlapok tárczáiból ismert jeles fiatal írónő rajzokat fog felolvasni. Dr. V a s s A n t a l n é urnő vig monolog előadásával, H i r s c h J e n n i k, a., a kiváló ifjú művész egy opera-áriát fog elénekelni Z n o j e m s z k y karnagy zongora kísérete mellett s még egy rendkívül élvezetesnek ígérkező zene szám is lesz: M é r e i M í l i a k. a. czimbalomjátéka U n g e r Géza ur hegedű kísérete mellett. A gazdag műsort társas vacsora s ha a Csokonai kör felolvasásainak kedves hölgyközönsége úgy fogja óhajítani a röktönzött táncz rekeszti be. Előre is felhívjuk olvasóink b. fi gyelmét a nagyérdékű s ritka szellemi gyönyörködéssel kínálókozó estélyre.

* **Eljegyzés.** Egy kedves ismerősünk K i s s S a n d o r, a Phoenix biztosító társaság hivatalnokja eljegyzéséről adhatunk hírt. Mint ugyanis értesülünk tegnap délután váltott jegyet K i s s S a n d o r, városunk egyik magas műveltségű urhölgyével O r o s z I r m a k i s a s z z o n n y a l n é h a i O r o s z J ó z s e f ü g y v é d é s v o l t h. d o r o g i n a g y b i r t o k o s l e á n y á v a l. G r a t u l á l u n k a z e l j e g y z é s h e z.

* **Városi közgyűlés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának május havi rendes közgyűlése a ma történt megállapodások szerint május hó 28-án délelőtt 9 órakor lesz. E közgyűlés legfontosabb tárgyai az 1896. évi zarszámadás előterjesztése, az utczák elnevezése és a házszámozás, a r e a l i s k o l á s a k f ö g y m n á s i u m m á v a l ó á t a l a k i t á s u g y é b e n a z a d h o c b i z o t t s á g i n d i t v a n y a a j o g é s p é n z ü g y i b i z o t t s á g é s a t a n á c s h o z a n d ó j a v a s l a t a i v a l é s a z e g y h á z k e r ü l e t á l t a l a f ő i s k o l a I. é s V. o s z t á l y a i m e l l é p á r h u z a m o s o s z t á l y f e l á l l i t á s a i r á n t b e n y u j t o t t k é r v é n y e k t á r g y a l a s a.

* **Orvosi körökből.** Dr. B r u c k n e r Ernő műtőorvos, m. á. v. egészségügyi tanácsos, ma reggel Abbázia gyógyhely tanuá nyozása czéljából néhány napra elutazott városunkból. Távollétében dr. V a r g a Emil főreáliskolai orvostanár fogja helyettesíteni.

* **A hajdu-böszörményi lelkész választás** ügyében az egyházközségi rendkívüli bírósági ülést f. hó 20-ára hívta össze gróf D é g e n f e l d J ó z s e f e g y h á z k e r ü l e t i f o g o n d n o k. A S z o l n o k i G e r z o n v á l a s z t o i b i z a l o m m a l t e k i n t e n e k a z í t é l e t e e l é, s b i z n a k b e n n e, h o g y a z e g y h. k e r. b i r o s á g i s m e g e r o s í t i S z o l n o k i G e r z o n t á l l a s a b a n. A böszörményi egyházban zavarok vannak s különösen a nazarenizmus terjedésének meggátlására szükséges, hogy ez egyház kebelébe a csend és béke visszatérjenek. — Szolnoki Gerzon, ki népszerű egyén a böszörményi népe közt, lecsendesheti e zavarokat. Kísérje szerencse működését!

* **A debreczeni munkás daleylet** f. hó 19-én. husvét hétfőjén, a M a r g i t f ü r d ő d i s z t e r m é b e n d a l e s t é l y t r e n d e z, m e l y r e f ö l h í v j u k v á r o s u n k a z o n k ö z ö n s é g e n e k f i g y e l m é t, k i k a m a g y a r d a l é s z e n e i r á n t l e k e s e d n e k. A m u n k á s d a l e g y l e t e s t é l y e i n e v e z e t e s e k a r r ó l, h o g y a j e l e n l e v ő k k e l l e m e s e n m u l a t n a k

úgy a kellő precizitással előadott énekszemek, mint a K i s s Béla által húzott gyujtó darabokban.

x **A díszítmény festékek** is, ép oly mint sok más gyártmány utánzás és hamisításnak van kitéve, minők kárát csak a közönség vallja. A bécsi Kronsteiner Károly gyár, alapított 1860. évben, olyan díszítmény-festéket gyárt, mely a mai napig utólréheletlen. Kronsteiner Károly ur különben az első, a ki a díszítmény festék előnyeit feltalálta és azokon számtalan javításokat eszközölt. Így az ő gyártmánya teljesen homokmentes és az idő viszontagságainak, minő eső, szél stb. ellentáll. — Miután nevezett cég az egyedüli szállítója Magyarország és Ausztria legnagyobb vállalatainak, vasúti építkezéseknek stb., igen természetes, hogy itt—ott verseny keletkezik, a melyek azonban versenyképesség hiányában rövid idő alatt megszűnnek. A Kronsteiner-féle díszítmény festékek az épületek külső és belső falazatok festésére alkalmazhatnak. A Kronsteiner cég mint első a monarchiában legszolidabb és megbízhatósága miatt igen ajánlható.

x **A Mattoni-féle Erzsébet Sós-fürdő** Budapesten (Budán) e hó 25-én ismét megnyílik, s számos szorgalmas kéz munkálkodik már, hogy ezen maganemében páratlanul álló fürdőhely újból az ő ismert tisztaság és csinoságában a t. közönség részére készen álljon. Azon kitűnő gyógyhatás, mely ezen gyógyhely keserű sós-fürdőivel, nagyon számos női és hasi bántalmakban szenvedőknél, valamint azon eredmények, melyek az Erzsébet sós-fürdő forrásának a marienbadi vizekhez hasonló módon ható ivókúrája által, érteket el, az orvosi tekintélyek részéről találtak legelőbb elismerésre; a mit ezen fürdő évről évre emelkedő szorgalma legjobban bizonyít.

x **Tavaszi kúra.** Kiválólag a tavasz első hetei azok, a melyekben a tél folyama alatt követett életmód következményeként a szervezetünkben beállott zavarok megszüntetésére iparkodunk. E czélra, az esetek többségében, a természetes ásványvizek ajánlhatók, a melyeknek jótékony és üdvös hatása az emberi szervezetre mai nap általánosan el van ismerve. Ez ásványvizek sorában kiváló helyet foglal el Mattoni G i e s s h ü b l e r e, mely nemcsak mint önálló gyógyszer nyersokoldalu alkalmazást, hanem előkészítő kurákra is. — Karlsbad, Koritnicza, Marienbad, Franzensbad stb. használata előtt, mint valóban megbecsülhetlen szer különösen ajánlható; hisz már Rendenius (de thermis Carolinis tractatus) is mondotta, hogy e forrás Karlsbadnak legnagyobb dicséretére válik és ez utóbbi gyógyhatását nagyban fokozza.

Nyilt-tér. *)

Nyilatkozat.

Azon mind gyakrabban előforduló esetek, hogy eredeti tea-csomagjainkat, melyek a törvényesen beigtatott védjegyünkkel és az orosz hivatalos vámszalaggal vannak ellátva, a monarchia különböző helyein utánozzák: arra kesztetnek bennünket, hogy e visszaélésekre a nyilvános figyelmet felhívjuk.

Figyelmeztetésünk szolgáljon intésül a közönség megtévesztésére czélzó ezen hamisítások ellen, legyenek bár azok eredeti csomagjainkkal teljesen hasonlóak, vagy részben azoktól eltérők. — Feltartjuk egyébként magunknak, jogaink megóvása végett, az illetők ellen a törvényes lépéseket megtenni.

„K A R A V Á N“

legfelsőbb helyen engedélyezett

Orosz-tea Kivitel-társulat Moszkvában.

A társulat alapítói:

Wogau és Tsa, Moszkvában.

Fióktelepek:
Budapest, Arany Janos-utca.
Bácsban, Lobkowitzplatz.

*) E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

G. H. Mumm & Cos Reims

francia pezsgő boraimnak főraktárát Debreczen részére átadtam **KONTSEK GÉZA** ur fűszer, csemege és borke-reskedőnek, hol elismert legjobb „Extra Dry» pezsgőm minden mennyiségben állandóan kapható.

Kitünő tisztelettel

G. H. Mumm & Cos
Reims (Franciaország.)

A legnemesebb szőlőnedv, melynek fűzét valaha halandók iszák izolták.)
*) Szent igazság Szerkesztő ur De a szedők gárdájában ismeretlen a nektár. Szerk. Szedő.

Rózsa arczkenőcs

Rózsa arczkenőcs üdeséget, bájt kölesönöz az arcznak.
Rózsa arczkenőcs eltávolít minden szeplő és májfoltot.
Rózsa arczkenőcs nem zsiros s így nappal is használható.
Rózsa arczkenőcs nem avasodik soha.
Rózsa arczkenőcs teljesen ártalmatlan és fölülmul minden ilyféle készítményt. **Ára 60 kr.**
Sudorium izzadás ellen. Három napi használat után az izzadás teljesen megszűnik. **Ára 60 kr.**

Valódiak csakis

Francsics és Jóna

drogueriájában kaphatók.

KOSSUTH-utca 3. sz.

A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, valamint utókúra gyanánt, úgy esen víz, valamint egyéb ásványvizek használata után:

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legfinomabb
savanykút

Jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Reudener (de therms. Carlsbadensis tractatus) úgy nyilatkozik, hogy a Giesshübler savanykút Karlsbad dicsőségére szolgál, s hogy a hely forrásának gyógyhatását fokozza. (Losechner udvari tanácsos monográfiáj. Giesshüb. Püschstein-ól.)

Königstädter Testvérek
UJVIDÉKI
SZEREMI SZILVÁRUM
cognac és torkoly-füzdő.

Állami és orvosi ellen-
őrzés alatt

Guber & Forras
Leghathatósabb
vas - arsen - víz
vérzegénység, női-, légy- és bőrbetegség ellen stb.
Dr. Braun, Chrobak, Kaposi, Neumann stb. egyet. tanárok által ajánlva.
Eladás: **MATTONI és WILLE**
BUDAPEST, Teréz-kört 37 és Diana-törő-épület.
Mattoni Henrik, Bécs és Franzensbad és minden gyógyszerárban.

Eladó ingatlanok.

I. Egy uriház a Nagy-Csapó-utcán 3 95. sorsz. a. folyó hó 30-ig 13.000 frtért, azontul 13.500 frtért szabad kézből eladó. — Rajta maradhat 5.500 frt Cassza pénz és 2.500 frt vételárhátralék 6% kamat mellett. — Vevő azonnal birtokába veheti.

II. Egy kaszálló a halápon 800 frtért.

III. Egy 7. katasztr. hold területű ondódi föld — rajta levő ház és istálló, jó ivóvízü kut — a kunpálhalmi dűllőben: 3000 frtért.

Értekezheni tulajdonossal mindennap reggel 8. és d. u. 2 órákor — Debreczenben Kis-Mester-utca 1438. sz. a. lakásán.

MEGHIVÁS.

A debrecz. kerületi betegsegélyző pénztár

f. évi április 25-én d. e. 10 órákor hajdumegye székházának nagytermében

Rendes

Közgyűlést

tart. melyre a közgyűlési kiküldöttek tisztelettel meghívottak.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások előterjesztése.
2. A felügyelőbizottság jelentése és a felmentvény iránti határozat.
3. Az igazgatóság kiegészítése.
4. Választott bíróság megválasztása.
5. Felügyelőbizottság megválasztása. — Indítványok.

Debreczen, 1897. április hó 17.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Lóverseny.

Belépti jegyek a folyó hó 24. (szombat) és 25. (vasárnap)

Debreczenben tartandó lóversenyekre

Szent-Királyi Tivadar ur műparáruk kereskedésében (városháza alatt) kaphatók.

Az előjegyzett páholy és egyéb belépti jegyek folyó hó 23-án (pénteken) esteli 7 óráig ugyanott kiváltandók, mert a ki nem váltott belépti jegyek azontul másoknak adatnak el. Ugyanott a tribüne rajza tájékozással megtekinthető.

Helyárak egy napra: Páholy (4 ülésel) az első vagy második sorban 8 frt. Zárt-zék 1 frt. Ülőhely 50 kr. Allóhely 20 kr. Lovas-jegy (a pályakör belsejébe) 2 frt.

Belépti jegy a tribüne előtti térre egy napra 3 frt, két napra 5 frt.

Versenysorozatok (program) egy példány ára 20 fillér; — ezek Szent-Királyi Tivadar ur kereskedésében, valamint a m. kir. főtűzsdében április 22-én már lesznek kaphatók. — Totalisateuron való fogadások 5 és 2 forintos tételekkel csak is a versenynapokon a gyepen eszközölhetők.

Bővebben a versenyekre vonatkozó hirdetésekben értesülhetni.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik közvényes csúsznál, tagszaggatásnál és meghűléskor és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Jánni-elnövezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József gyógyszerár** Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbörök utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter orv. jegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**
RICHTER F. AD. és társa, es. és kir. udvari szőlősk., RUDOLSTADT.

Az új budapesti
kártyagyár
főraktára.

Legfinomabb
petroleum
házhhoz szállítva.

Telefon

Telefon

Parquet-mázok,
Szobapadló-lakk, por- és
olajba törött kész festékek és
ecsetek. Elismert legjobb „Globus”
réztisztító paszta és egyéb e szakmába
vágó cikkek eredeti gyári árban
kaphatók:

Terei József

festék, lack, petroleum és zsiradék üzletében
Hatvan-utca 1098. sz.

SZAPPAN,
GYERTYA,
KEMÉNYÍTŐ,
KÉKKŐ.

Nobles és Hoare-
féle
KOCSI LACKOK.

KRONSTEINER KÁROLY.
első cs. és kir. osztr. magy. kir. szab

FACADE-FESTÉK-GYÁRA

Bécs, III. Hauptstrasse 120 (saját ház)
Arany érmekkel kitüntetve.

A főhercegi és hercegi uradalmak, a cs. és k. katonai kezelő-égek, a vasutak az ipar-, hegy- és huttatárságok, az építőtársaságok az építézek, és építő-mesterek, valamint a gyári és földbirtokosok szállítója. Ezen fafade-festékek, melyek mészből oldhatók, szárazon, porban 40 különböző mintán, egy kilo 16 krtól feljebb szállíthatnak és a szintontust illetőleg az olajmázhoz teljesen hasonlóak.

Olajfestékek, padlózatfényezés, saját gyártmány, fénymázak, festékek, ecsetek stb.

Mintalap, valamint használati utasítás ingyen

1897 tavaszi- és nyári idény.

férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

készen és mérték szerint.

Alapított
1845.

NEUMANN M.

Alapított
1845.

Magyarország legnagyobb és legrégebb férfi- és gyermek-ruhák telepe.

DEBRECZEN, Főter a magy. kir. postával szemben.

Férfi öltönyök.

Brünni miltonból	9-11 frt
Gräezi cheviotból	14 „
Zsolnai lodenból	16 „
Angol cheviotból	14-18 „
Fekete vagy kék adriából	15-25 „
Legfin. angol Kammgarnból	20-25 „

Felöltők férfiak részére.

Sötétszürke vagy drap Miltonból	10.- frt
Cheviot-Diagonal, fekete vagy kék	12.50 „
Divatos Cordból. Legujabbi divat sergebéléssel	15-18 „
Divatos ezernázott Diagonnal fin.	20.- „
Finom angol cheviotból fekete v. kék, sergebéléssel	15-18 „
Simaszínű fényes Coachmanból, barna sötétek v. drap színben	17-22 „

Záporköpeny (Havelok).

11-16 frt
Havelok vízmentes teveszőr Lodenből, drap, barna, sötét

Az itt raktáron levő ruhák

kizárólagosan

csakis jó tartós szövetekből

LEGDIVATOSABBAN

saját műhelyemben és személyes felügyeletem alatt készülnek el.

Fontos tudnivalók. Minden egyes darabon a legolcsóbb szabott ár látható, úgy hogy minden túlfizetés ki van zárva, tehát engedmény semmi cím alatt nem létezik s úgy biztosítva van a t. vevőközönség minden csalódástól.

A cég fennáll egy félszázad óta és e szakmában a legjobb hírnévnek örvend és szolid készítményei több világ- és iparkiallításon ki lettek tüntetve.

Videki megrendelések könnyen eszközölhetők, a mennyiben elegendő, ha a fiu korát, a kívánt árt és szövetszint velem közlik, mely után a legjobban megfelelőt küldöm.

FIU DIVATRUHÁK

(3-12 éves fiúk részére).

5-12 éves fiúk részére sötét és szürke Cheviot vagy Lodenből jobb minőség 6-10 frt

Czélserü iskolai öltönyök.

Tengerész (Marine)-öltönyök.

Naponta érkeznek újdonságok.

Heiman és Halmágyi

Női- és gyermek-felöltők

legnagyobb áruházában rendkívül nagy választékban

a legujabbi divatu

kabát, gallér, fichu, bojárkabát, por- eső- és utazóköpeny, leányköpeny és kabátkák

a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Napernyőkben gyári raktár.

BUTOROK

Szabott árak mellett a legolcsóbbban, legnagyobb választékban és szolid kivitelben csakis a

Killer Ede

dusán berendezett butorraktárában
Debreczen, Nagyváradi Főutca Bazar-szoros 374. sz. a.

Nem bizományba, hanem saját raktáram

A ki olcsó és elegáns ruhát óhajt venni, forduljon egész bizalommal:

Steiner József

elsőrangu férfi és gyermekruha áruházához, ahol lelkiismeretesen minden vevőt kiszolgálnak.

Steiner József, főpiacz 2138.

Nagy raktár bel- és külföldi SZÖVETEKBEN.

A legnagyobb sarkóraktár

mindenféle márvány, gránit, syenit sarkók vast választékban kaphatók

Kegyes Ferencznel

Bank-palota
Fontos kiszolgálás.

Ő Felsége által az ezredéves orsz. kiállításán megdícsáértve. Kiváltva: London, Páris, Budapest és Debreczen.
SCHMIDT S.
zongora- és hangszerkészítő, DEBRECZEN
Ajánlja dustai felszerelt zongora, hangszer és zenemű- elváltat, valamint saját készítményű zongorát, tisztított és hangolást, hangszerek és zongorák javítását és hangolást úgy helyben, mint vidéken. Zongorák, Pianók, zimbalmók bérbe kaphatók.

FÜSZER-, CSEMEGE-, BOR- és MAGKERESKEDÉS
Debreczen, Kossuth-utca,
Kontsek Géza.

Kitünő asztali-, pecsénye-, csemege- és gyógyborok,

az országos központi mintapinczéből.

Kis üstön főzött barack-pálinka, szerémségi szilvórium és Cognac nagy raktára.

Debreczenben a legnagyobb és legnagyobb a...
Mödlingi Cipőgyári raktár.
Via szentesi út 2. sz. környékét felkérni, hogy sziveskedjen személyes meggyőződést szerezni.
TAVASZI és NYÁRI CZIPŐIM
Várakozás nélkül, előszámlát fogva a legkérésesebb Gyártmányom oly olcsó hogy hasonló kitűnő minőségűen seholsem szerepelhet ilyen árban.
be. — Mertek utáni megrendeléseket pontosan eszközöl a Mödlingi cipőgyári raktár.

A Husvét ünnepekre
DEBRECZENI KASSAI és PRAGAI SONKÁKAT
nyersen vagy gőzöző gépen zamatosan főve a legelőnyösebb áron ajánl
Kuczik Gábor
zsiradék és busnemű nagykereskedése.

Szöllőssi György
ékszerész, Debreczen, főpiacz a városbazzal szemben.
Ajánlja dus raktárát különösen művészi kivitelű gyémánt, brillant függők, karkékek, mellékek és gyűrűket, arany és ezüst svájci zsebórákat, nemkülönben minden e szakmába tartozó tárgyakat a legszolidabb kiszolgálattal együtt. Ezüst evőeszközök a napi árfolyam szerint, valamint javított áruk és vések a legolcsóbban eszközöltetnek.

Férfi szabó
Prelowszky András
Kossuth-utca az első takerépenzár épületében.
Ajánlkozik dísz, magyar-reverendák, palástok, ugyan mint minden a szabó munkához tartozó munkák elkészítésére.
Szolid árak. Pontos kiszolgálást. Saját nagy raktár a legújabb bel- és külföldi divat-szövetekből.

A közelgő ünnepre finom „István” gőzmalmi LISZTET,
elsőrendű friss élesztőt, tisztán kezelt jó minőségű fűszerárúkat ajánl
KOHN LAJOS
fűszerkereskedő,
Nagyváradi- és N.-Hatvani utca.

Linoleumot, szobapadló és butorlapot, PARKET-KENŐCSÖT, FÜSZERÁRUKAT, valamint
husvétitajásokat
a legnagyobb választékban, Borovicskát, asztali nehéz borkat, Cognacokat, likőröket lisztellett ajánl
RADETSKY JÓZSEF
UTÓDA
Főútnál, Rannakel-ház.

Feltámadáskor.

Irtá: *Krúszelyi Erszike.*

Itt a tavasz meleg lehevél:
Rügyek fakadnak szerteséjjel
A fákon és bokrokon.
Mosolygó, fényes, hő sugárok
Ragyognak szét, a merre járok,
A réten és a dombokon.

Nézek a napsugáros égre,
A bárányfelhős enyhe kékre
S úgy örülök, mint senki más,
Hogy e napon tavasz sugárban
Bódító, édes illatárban
Feltámadott a Messiás!

Isten házába menjünk el mind
Lerázni lelkünkön minden kint,
Kérjünk s nyerjünk bocsánatot
Tőle, kinek értünk hullt vére
S jó szívek által sirba téve
Harmadnapon feltámadott.

Madár felettem szerte szárnyal,
Dalló ajakkal, könnyű szárnynyal:
Kis szíve annak is örül.
A fűben fényes harmatcseppek
A napsugárban úgy remegnek
Merre nézek körös-körül.

E szent napon, tavasz-sugárban
Bolyongva kint, az illatárban,
Hol minden fénylik és ragyog:
Szívem betölti édes érzet,
Nem mondhatom ki sem: mit érzek!...
Talán... talán boldog vagyok!...

Husvétkor a husvétről.

— Egy kis ismertetés. —

Irtá: **MITROVICS GYULA.**

A „husvét“ tösgyökeres, egészen magyar észjárásra valló elnevezést, nem szükséges hosszasan ismertetnem.

Midőn a magyarok bevették a keresztény vallást, akkor az már csaknem egészen ki volt fejlődve, katolikus irányzatában és sokféle ceremóniális rendtartásával. Így történt meg, hogy Jézus negyven napi pusztában való tartózkodásának utánzására, mondjuk szelidebben: aszketikus emlékezetére, elrendelte a 40 napig tartó böjtöt s megtöltötte ezen idő alatt a hus étel használatát, természetesen nagy és sok tekintetben furfangos engedményekkel, különösen a nem világi egyháztagnak számára, annyira, hogy például a legújabb kor egyik jezsuita legnagyobb kazuistája: *Guri*, élelmesen oldja meg azt a kérdést, hogy mit kell tennie a papnak, ha böjt idején, *figyelmetlenségéből* vagy éppen *véletlenül* jól megreggelizett?

A nagy böjt tilalom a husvét napjával, illetőleg annak előestéjén érvényes, magát az ünnepet az eredeti nyomon járó magyar észjárás, a husétel bekövetkező szabad használatától nevezte el *husvétnak*, akkor, a mikor a nálánál sokkal civilizáltabb *germán* népek egyik régebbi pogány istenéhez, *Osterá*-hoz kellett visszamennie, hogy nevet tudjon adni a keresztényiség legnagyobb ünnepének.

Az apostolok s velük együtt a zsidókból lett első keresztények, hivatkozva Jézusnak példájára, de meg nem is akarván egyszerre szakítani a zsidó hagyományokkal, a zsidóknak ugynevezett „*páska*“ ünnepén, a *nizán* hónap vagyis márczius 14-én tartották meg ez ünnepet, kezdetben inkább csak mint a megújult termé-

szet újra ébredésének ünnepét s csak lassankint fűződött ahhoz a Krisztus feltámadásának nagy eseménye és boldogító emlékezete.

Hosszas, lehet mondani egy századnál tovább tartó áldatlan harez fejlődött aztán ki, a husvét megünneplésének napja felett. Mint a római katolikus hagyomány állítja, 148-ban egy angyal jelent meg az akkor uralkodó *Pius*, római püspök előtt, s ez ennek egyenes meghagyására rendelte el, hogy ezután a husvét mindenkor *vasárnapi* napon szenteltesék meg; de a mely közbeszólás, csak mérgesebbé tette a husvét idő felett való vitát s nemcsak azt eredményezte, hogy a keresztény egyház kebelében továbbra is megmaradtak és párhíveket szereztek a régi határnap hívei, az ugynevezett „*tizennegyed naposok*“; hanem a mint tudjuk: az egységes keresztény egyháznak oly ketté szakadását hozta létre, a mely ma is fennáll a nyugati és keleti katolikus egyházak között.

Magának az ünnep *tartamának* idejére nézve is eltérő volt sok ideig a gyakorlat. A 7. és 8. század még egész zsidókitartással, egy egész héten át ünnepli, a pászka-ünnep mintájára a husvétt s csak 813-ban az ugynevezett *moguntiai* zsinat vonja azt össze 4 napra, 1094-ben a constansi zsinat 3 napra szállítja le azt.

Minket, *magyarokat* érdekel az, hogy már *László* király egy külön dekrétumában 4 napra szabta meg a husvét megünneplését. A *németek* közt pedig *II. Friedrich*, porosz király szinte egy szigorú királyi rendeletben 2 napi ünneplést engedélyezett s ez oly nagy visszatekintést szült alattvalói között, hogy egy újabbkori német egyházi arkeológus, *Guericke*, határozottan keresztény-ellenes rendeletnek tartja azt, azon az okon, mert „*általán meg van semmisítve az ünnepnek a szentháromságra czélzó mély és termékeny keresztény vonatkozása.*“

Érdekesek és a keresztényen vallás mely humanizmusára vallók voltak azok a *régibb* szokások, a melyek a husvét ünnepével össze voltak kötve. Régebbi szokásokat mondottam, mert a későbbiek már oly természetiek, hogy sok tekintetben kompromitáltak az ünnep komolyságát, sőt a vallás szentségét is.

Megérkezvén a husvét első napja, a hívek künn az utcákon, benn a templomokban és családi körökben, testvéri esókkal és örömdölvözlettel köszöntötték egymást. Az üdvözlés legszokásosabb formája ez volt: „*Feltámadott az Ur.*“ „*Bizonnyal feltámadott és megjelent Simonnak!*“ A babonás hagyomány aztán ehhez köti az ugynevezett *husvét öntözködés* történetét, illetőleg eredetét is, azt állítván, hogy a Jézus feltámadását terjesztő hirtől megrémülvén a zsidók, ily módon is igyekeztek elnémitani a Jézus őrösen talált sírjától jövő kegyes asszonyokat. Ez azonban sokkal későbbi szájhagyomány esupán. A sok helyen még mai napság is, divatban levő *husvét locsolás* történeti alapja az, hogy az ugynevezett katekuménok, az egyháznak még nem önálló tagjai, sőt a gyermekek is, husvét szombatján szoktak tömegesen megkereszteltetni, a mi a legtöbb esetben vízbe való bemerítés által történt s bizony messze állott a mai városi dümák ibolya csokorral maszkírozott illatszert öntözködésétől.

A husvét ünnepi *isteni tisztelet* a keresztényen felebaráti szeretet nagymérvű gyakorlásával és tényeivel volt összekötve. Ezek közé tartozott első sorban az ugynevezett „*indulgentiae paschales*“ vagyis a bebörtönzött bűnösöknek és államfogyoknak szabadon bocsátása. A husvét csak a gyilkosoknak nem hozhatótt szabadulást. Ehhez hasonló szeretet gyakorlása volt az ugynevezett „*manu missio servorum*“ valamint az is, hogy a rabszolgák a husvét-heti napok alatt felmentettek a munkától.

Az isteni tisztelet központját az *urvacsorával* való élés képezte. Az, a ki ilyen alkalommal nem élt urvacsorával, mint pogány, kirekesztett a keresztényen egyházból. Szigorú törvények intézkedtek arról, hogy a husvét napok alatt játékok, színi előadások, zajosabb társas összejövetelek ne tartassanak.

A későbbi kor már mind lerombolta, vagy legalább porral keverte be a régebbi keresztényiség eme tisztaságát s maga a papság ment elől rosz példaadásával. Ezt mutatja mindenek előtt az ugynevezett „*risus paschalis*“ vagy

husvét kacagtatás. Egy-egy alantjáró műveltségű pap, egész esztendőn keresztül gyűjtötte theologiai ismeretek helyett, a frívól és esetlen anekdotákat, hogy azokat legközelebbi husvét predikációjába beszöven, megkacagtassa halgatóit s ha ez nem volt elég a kedélyek megindítására, a körmenetek alkalmával tánczra perdült a hosszú reverenda s maga a jóviális páter mutogatott kacagtató jeleneteket egy póznára kötött rengeteg nagyságu papírkigyó alakkal, vagy egy előre erre az alkalomra felöltöztetett alakon azt produkálta, hogyan vágta le Péter apostol Jézus elfogatása alkalmával *Málkus* zsoldos katonának fülét... Persze, az a bohókódó pap azután rutul megjárta, a ki Judásnak felakasztását akarván produkálni hívei mulatságára, komolyan halva maradt a hosszú póznán!... S ezt nevezték hivatalos nyelven „*Libertas decembrica*“ -nak vagy a szent papság szabadalmazott saturnáliájának, a jó példaadás nagyobb dicsőségére.

A husvéttel összekötött *lakmározás* is későbbi, már egy romlott kornak maradványa. A zsidó eredetű *husvéti bárány* megevése, idők folytán egy hétig tartó dözsölésre fajult — a negyven napi böjt soványsága után. Ime, a mértékletlenség *bűne*, az aszkezis természetellenes és kieroszakolt *erénye* után! Ez időtáiban jött divatba a *husvéti ételek megszentelése*, természetesen, a papi tized egy bizonyos nemének az árán, s még ma is meglevő babonás hiedelmekkel összekötve... A megszentelt husvéti kalácsnak csak egyetlen elejét morzsája, gyógyíthatatlan fekélyeket hoz a ház tagjaira. A husvét megszentelt tojás, ha tizenhárom évig áll és *meg nem romlik*, biztos szer a nyavalyatörés ellen. A husvét megszentelt sonka lábszár-csontja, az eresz alá dugva, biztos oltalom a tűz ellen... Azon a házon a gyujtogatás sem fog ki és sok helyen még ma is hiszi a nép, hogy a gyujtogató először ezt veszi ki az eresz alól... Boldog együgyűség és bizonyára olesó neme a biztosításnak!... Még utoljára a *hit ereje mellett* minden biztosító-társaság tönkre megy.

A *husvét tojás* eredetéhez kötött magyarázatok eltérők egymástól. Némelyek zsidó eredetűnek tartják azt, a kik Jeruzsálem romlásának emlékére, családonkint nagyobb mennyiségű keményre főtt tojást készítenek a husvét ünnepére. Mások a már előbb említett *Osterá* pogány-isten kultuszával hozzák összeköttetésbe, mint a kinek áldozatánál a tojás, mint az újlet, újraébredés forrása vitte a főszerepet. A jó magyar *Bod Péter* azt a természetes magyarázatát adja: „*Helyes okát egyebet nem találjuk, hanem azt, hogy felállván a böjt a keresztények között, a mely tojásokat a hosszú böjton összegyűjtöttek, azokat aztán husvétban nagy örömmel ették és osztották jóakaróiknak s hogy kedvesebb legyen meg is kezdték festeni*“... Ime, a husvét *piros tojás*, a *himes*, a mikor még az nem a ezukrásboltokban készült! De a melynek színe megse közelíti azt a festészeti ügyességet, a melyet egy-egy híres falusi anyóka víz véghez rajta egyszerű *hagymahéjjal*, meg viaszszal, a melylyel „*megírja*“; a költészet meg végképen oda van, mikor egy-egy szerelmes falusilegény szíve egész mélységes és háborgó világot vakarja ki egy uraságtól elvetett *peniczilussal* arra a himesre, a melyet kedvesének szánt és a melyről ez megérti őt!...

Azt mondanom is alig kell, hogy a husvét, a babonás hiedelem szerint, mindenkor kedvező alkalma volt a csodás történeteknek és jelenségeknek... *Mainzban* egy jámbor pápista szekeresztény az egyik templomban nekem is erősen mutogatott és magyarázott egy szent képet, a melyről azt állította, hogy bár festve van, de csontjai husvétkor a mise alatt ropognak, *csak jól meg kell hallgatni* s mikor megtudta, hogy kálvinista vagyok s azt mondtam neki, hogy még a híres *Keteler* érsek látásáért sincs időm husvétkor ismét elmenni Mainzba, majd ki tett a templomból s azzal vált el tőlem, hogy *eretnekeknek úgy sem ropog!*

Nagy *Gergelyről* állítja a hagyomány, hogy mikor egy husvét pontifikálás közben, a mise ezen részletéhez jutott: „*Pax vobiscum*“ a gyülekezet megnémult s egy angyal mondta rá a szokásos responsoriumot! „*Et cum spiritu tuo!*“

Csodálatos, hogy az ilyen angyali békeszózatok mindig rosszul vállottak be az életben. Roszul a multban is, a jelenben is.

Még csak nagy Gergely angyali husvéti béke szózata után következtek a sarkából és szelleméből kiforgatott keresztvétség iszonyúságai, pogány vérontásai.

És ma?

Mint a „Magyar Állam” írja, Nagy Gergely utódja, ott Rómában, érdekes husvéti piros tojást szándékozik küldeni meglepetésül a magyarországi görögkatholikus egyház híveinek. Azt a pápai brevét, a melyben megtiltja az isteni tisztelőben a nemzeti nyelv használatát azzal a haldokló XIX. századhoz illő indoklással, hogy „semmit sem kell reformálni”...

Ez a husvéti piros tojás közvetve a magyar államnak és a magyar nemzetnek is lesz küldve.

Elteheti majd első szép emlékeül élete második évezredének...

El tanubizonyságul állami, nemzeti nagyhatalmi állásának s kiáltó jeléül annak, hogy milyen rengeteg szabadsággal is intézzük mi saját sorsunkat akkor, a mikor Rómában döntik el ezt, hogy a magyar ember milyen nyelven imádhassa istenét!...

Debreczen.

Szomorú-fű.

— Monda. —

Írta: Könyves Tóth Kálmán.

A hol Urunk gyakran merengve üldögélt,
Szép fű árnya alatt most a vad néptömeg
— Mintha Isten vaksággal verte volna meg:
Öklével üti azt, ki harezol üdvökért.

A bosszu vért kíván... árnyas fű ága ott,
A miből ostort fon a bárgyu csöcselék.
Szegény fű! mintha szíve volna s vérzenék!
Minden ága busan a föld felé hajolt.

Miót' azt a szentet verték vesszőivel,
Azóta ez a fű szomorú gyászt visel,
Hajló ágaival akáresak intene:

„Szolgálj bár a hünnök gépies eszközül:
A véresepp kö gyánánt szivedre nehezül.
Ne sujts ránk ily követ, irgalom Istene!

Mégél a diák keztyü nélkül is.

— Bebizonyítja: E. Kovács Gyula. —

— Te! Gyurka! keres egy hajdu!

Ezzel a rémhírrrel ront be, bukik rám mint egy önmagából kikelt képpel, a kollégium tizen-nyolczadik szobájába Dede Laji ezernyolczszázötvenöt július valamelyik napján déli tizenkét órakor.

— Mi — miféle hajdu?

— A városházától.

— Megbolondultál? Mi közöm nekem a városházához?

— Várj csak! Megtudjuk mindjárt. Itt kérdezősködik a grádieson, téged keres, tisztán hallottam.

Kopognak.

— „Szabad” — Nyilik az ajtó. Ott benn a hajdu.

— Itt lakik Kovács Gyula ur?

— Itt! Én vagyok. Elíbe állok. Szalutál.

— Tisztelt a tekintetes polgármester ur és kéreti, hogy legyen szives ma délután három órakor a hivatalban nála megjelenni.

— Vajon miért? Nem tudja?

— Nem tudok semmit. Csak azt a mit mondtam.

Összenéztünk mind a négyen. Mert annyin laktuk akkor a tizennyolczadik. Györfly Kari, Mile Jóska, Dede Laji és én. Én persze ijedt kérdőjelképen Györflyre meredek, mint szobafőnökünkre. Okos ember. Másodéves theologus.

— Hogyne mennél! Ne félj semmit! Mi bajod lehetne ott! Szöllősy uram nem Csorba; Szöllősy uram derek ember. Menjen csak hajdu barátom! Kovács Gyula ur tisztelt a polgármester urat, három órakor pontosan meg fog jelenni.

— Igen, igen! Mondja csak: tisztelem és ott leszek. A hajdu szalutál és elmegy. Csudál-

kozás, tanakodás, találgatás. Csengetnek az alumíniumra, beszéldelek a földszinti étterembe, lemegyünk mind, nem birtunk kiokoskodni. Háromnegyed három. Felöltözöm. Vonulok és ott állok a polgármester előtt.

Jóságos szeretetből sugárzó tekintettel vár mig asztalához érek.

— Gyere csak, gyere kedves ösém! Szabályos szép szokás piros arca egészen felbátorított. Igazán derek szép ember volt. Szép egész családja — különösen egy leány. Nevére nem emlékezem.

— Gyere csak! Új le ide velem szembe! Ketten vagyunk csak. Ülünk. Nézeget. Vizsgál. Csend.

— Ugyan mit gondoltál? Miért hivattalak?

— Igazán, még csak sejteni sem bírom.

— Pedig kitalálhattad volna könnyen. Hát elmondom — hát nekünk most egy jó szavaló diákra van szükségünk.

Nekünk, a városnak. Érted? Debreczen városának.

Édes melegség járt át. Nem is vétettem én semmit, gondoltam magamban. Miért is bántanának.

— A város, természetesen együtt az egyházzal és a kollégiummal, nagy ünnepre készülünk. Ő felségének a mi kegyes királynénknak szerencsés szülése felett való örömmünket akarjuk kifejezni. A „kántus” énekel. Lesz minden. De legfőbb az, hogy a Nagytiszteletű Révész Bálint ur, maga fog az ünnepre egy eredeti verset készíteni. Ez lesz a fénypont. Egyebekben még nincs megállapodás; de ez már határozott dolog. Tegnap beszélgettünk a Nagytiszteletű urral. Ő is én is, mind a ketten hallottunk téged a „fűvészker”-ben a „kaszinó”-ban szavalgatni és abban egyeztünk meg, hogy a gimnáziumi ifjak közül tégedet szölkölünk fel arra, hogy ezt az ő általa készitendő verset ezen az örömnepben, mely szintén a „fűvészker”-ben lesz, elszavald. Én magamra vállaltam, hogy beszéllek veled. Ő a verset egy hét alatt elkészíti. Kivánságához képest megígértem neki, hogy akkor téged elküldelek hozzá a versátvétele végett. A hét ma letelt. Azért most kérlek, hogy holnap délután ilyen tájban légy ott a Nagytiszteletű urnál, mondd, hogy én küldtelek. A többi aztán magától megy. Megértetted? Tudod már most, miért hivattalak?

— Tudom, megértettem. Köszönöm, köszönöm! Igazán erre gondoltam legkevésbé. Köszönöm. És oh, hogy is ne köszöntem volna, mikor oly kimondhatlan boldognak éreztem magamat ebben a nem is álmodott nagy kitüntetésben. Hisz — istenem! — Elöttem, az én szememben, az én lelkeemben akkor a föld golyóbisának kellő közepe épenséggel egyedül Debreczen volt. Hogy ott lehetek, ott vagyok én valami vagy valaki! Hogy Révész Bálint a református egyházi birodalomnak legelső papja, mézes ajku szónoka; hogy Debreczen városának első hatalmassága, Szöllősy a polgármester ismer engem, tud rólam. Ki vagyok én? Egy semmi. Az érkörtvélyesi pap fia...

Oh megvolt nekem erre az érzésem legzsenébb gyermekégetemtől fogva; meg attól a percztől kezdve, melyben egy pünköszt elsőnap legelső szoltár diktálásomért Doboson hét éves koromban Somogyi István kurátorunk dícséretes szavak közt megveregette a vállam. Ez érzésem adta életem legszebb gyönyörűségeit. Ebből éltem. Ez mindenem ma is!...

— Tehát boldogan hajtogatva magam indulok kifelé.

— Megállj csak, megállj! Hova való is vagy te?

— Érkörtvélyesre.

— A hol az a fám dohány terem?

— Oda.

— Mi az apád?

— Pap.

— Jó eklézsia?

— Elég jó.

— De azért nem haragszol meg?

— Miért tekintetes uram?

— Ha ezt az ötöst neked adom?

— Nem — de —

— Semmi de! Nem akarom, hogy erre az ünnepre a magadébol költs. Pedig költened kell. Eddig mind a két koncerten keztyütlen kézzel szavaltál. Tudom én, hogy megél a diák

keztyü nélkül is. De már erre az ünnepi alkalomra mégis csak szeretném, ha keztyüben... szavalnál.

— A mint parancsolja Tekintetes uram, Megköszöntem, elvettem, eljöttem s alig vártam, hogy a „Tizenyolcz”-ba érjek. Szívem, szemem arcom égett az örömtől. Most már én buktam be az ajtón mint Dede; csak-hogy nem rémhírről mint ő, hanem gyönyörűséggel.

— Kinek van ilyen bankója? Ki teszi ki ennek a párját? Lobogtatom fennen libegve.

— Tátott szájjal bámulnak reám. Ugy emlékszem, hogy mind a négyünk „örökös pillanatnyi pénzzavarban szenvedett.”

Leírhatatlan nagy lett az öröm Izraelben. Nincs olyan ember több a világon, mint a debreczeni polgármester! Alig vártuk az alkonyatot. Egy forintot a dárdás által felváltott ötösből, betettem a Mile Jósának, a legszolidabb fiúnak a Cicerójába a „Pro Marco Marcello” című beszéd kezdetéhez, keztyüre — Ládamba zártam s vonultunk ki a Laczi konyhára a Hatvan utca végére. Vége lett a Négynek, a szép négy forintnak. Se baj: Mit nekem a pénz! Holnap megyek Révész Bálint urhoz. Megkapom a verset. Az ő versét! Rám meri bizoni! Többet ér ez száz forintnál is. A keztyüre való meg ott hallgat a Ciceróban. Keztyübe — — dudálok.

Másnap délután mikor a hármast ütötte a nagy templomi toronyóra: a Nagytiszteletű ur, Nagy Hatvan utcai szöglet lakása ajtajának kilincsén a kezem. Pár percz csak és szivdobogva ott állok az ihlett arcú profétai tekintetű egyház-fejedelem előtt. Nem gerjesztett ő félelmet senkiben, de önkénytelen vonzalmat hódolatot mindenki, ki hozzá közeledett. Hát még bennem, ki hallottam prédikálni és imádkozni! Szoboszlai Pap Istvánt tartották sokan a legszebben imádkozó papnak — nem lehetek illetékes bíró, — de az én szívemet Révész Bálint melegebben tudta áthatni; közelebb vont magához s nem egyszer boldog könyekre is fakasztott.

Állva beszélgettünk. Vagyis beszélt ő. Én természetesen áhitattal hallgattam.

— Ime a költemény. Tanulja meg jól. Aztán ha tudja, jöjjön el és mondja el előttem. Jelen voltam mindkét alkalommal mikor szavalt. Elmondom kifogásomat. Elmondom pedig azért, hogy már előre tudja, mit kerüljön el e költemény betanulása és előadásakor. Ugy látszik a színészi előadások hatása alatt áll. A színészet utánozza. Szavaltata egészen színészes. Distingválni kell. Más feladata van a színésznek, más a szavalónak. A színész másnak alakját veszi föl s úgy tesz úgy beszél mint tennie, beszélnie kell annak a fölvetett alaknak az ő fölfogása szerint.

E ezébol mozgásba hozhatja minden tagját egész valóját. A színész egyéni mivolta eltűnik szerepében. Ellenben a szavaló saját egyénisége nem tűnhetik el. Neki határozottan jelen kell lennie. Ő a költő helyett beszél a maga rendes szokott hangján, saját eszközeivel, tulajdonaival. A szavaló nem ölthet jelmezt. Nem változtathatja el arcát, természet adta idomát. Ezért nem viselkedhetik úgy mint a színész. Nem szabad annyit mozognia. Gesztikulációra szüksége épen nincs. Csak nagy végletekben. Szóval a szavalónak mindent hangjával, szemével, arcával kell kifejeznie. Erre törekedjék e költeményem betanulásánál, de egyáltalában mindennemű költői darab előadásánál. Isten vele! Pár nap mulva elvárom. Eljöttem. Két nap mulva visszamentem. Elszavaltam előtte. Aztán ő is elszavalta kétszer. A mint mondtam, gyöngöden: „már ugy, a mint ő gondolja”. Szóval szeliden kikorrigált. És észrevétlen betanított. Eljött a nagy nap. Lett nagy közönség. Zugott az éljen, csattogott a taps és szivemben nagy volt az öröm, nagy a boldogság, a büszkeség, a véget nem érő kalandozás az álmok, ábrándok tündérbirodalmában.

De hopp! Hopp! A keztyü! a keztyü! Majd elfeledtem. Pedig a keztyü nem utolsó pont ebben a históriában. Nem is tudom illik-e elmondanom. Már akár — akár nem: az ily históriák ugy érnek valamit, ha őszinték. Hát biz én őszintén bevallom, hogy keztyü, fehér keztyü, világos keztyü, se ilyen, se amolyan.

semmiféle Gondolom diáma; há met. Hisz a hogy különö szükség a k meg ott ül meglátja a minden. Ni nélkül!...

Es bi gutgesinn teljesen kes dogan kijöt tem, hogy t lehetetlen l Hatvan utc a Nagy-Ha szeglete tá jöfele fonat tyüre addip egy forin szelvése:

„Kite nyésze!... képtelenség.

Nehá

felre eső k

Szöllősy

volna egy

nyilást, mi

volt. Nem

— S

vagy. Kite

szépen del

a — —

— A

szítém ki

— N

— H

tetes uram

azt persze

Csak nem

diák kezty

se haragú

—

— H

Ezt ni! A

adom, ha

Kötsd el

az Isten e

Lánykor

Öltöget

Kinek az

Egy kis

Egy kis

Szivemb

Angyal

Ah, c

Egy új del

tikus tárcz

hónapokba

kedvencevé

hogy ezent

szér

Két

és minc

szony. A

szomorú

fehér ho

Es mikor

ben tört

Az embe

mely a t

elfelejtet

összeszo

semmiféle keztyű biz a' nem volt most sem, Gondolom eleinte, mikor kifelé megyek a pódiumra; hátha hátra dugnám mind a két kezemet. Hisz a nagytiszteletű ur ugys azt mondta, hogy különösen épen ennél a szavalatnál semmi szükség a kezemre. Szóllóssy a polgármester ur meg ott ül az első sor közepén, egyszerre meglátja a napsütötte veres kezeimet. Hiába minden. Nines! Nines! Eredj és beszélj keztyű nélkül!

És biz az ugy is lett. Végbement a nagy *gutgesinnter* ünnep legalább az én részemről teljesen keztyű nélkül. Mert mikor nagy boldogan kijöttem volt Révész Bálint urtól s éreztem, hogy ugy hogy meg van velem elégedve: lehetetlen lett ki nem rándulnom tőle Nagy-Hatvan utca belső jobb szegletéről ugyancsak a Nagy-Hatvan utca másik az az külső bal szeglete táján eső Laczi konyhába — arra a jöfőle fonatosra és töltött káposztára s a keztyűre addig is oly kinosan szorongatott utolsó egy forintot, mint Petőfi Sándor fájdalma szelvése:

„Kitombolt, elrugott, megszünt, elnyésze! . . . Keztyűvásárlásról álmodni is képtelenségé vált.

Néhány nap mulva a „Nagyverdő” egy félre eső kis tisztáson véletlenül reá bukkanok Szóllóssy uramra a polgármesterre. Áldottam volna egy olyan fődindulás féle kis mélyedést, nyílást, minő Dátánt és Abiront elnyelte. Nem volt. Nem nyílt. Állnom kellett a tüzet.

— Servus! Kedves öcsém! Derék fiu vagy. Kitéttél magadért. Nagyon jól nagyon szépen deklamáltál. Csak csak megint — az a — — bizonyos — — az a — —

— A keztyű ugy-e tekintetes urm? egészitem ki csendesen pironkodva.

— Na igen! Hát hol volt, hogy nem volt? — Hát biz az „oda kinn” maradt Tekintetes uram! Hogy hol „oda kinn” azt persze azt persze csak ugy magamban értettem utána. Csak nem mondhattam ki hogy a Laczi Konyhán.

— Na nem baj: Ugy látom én megél a diák keztyű nélkül is. Nem haragszom. De te se haragudj ám!

— Miért Tekintetes ur?

— Ha még egyet adok, egy másik ötöt. Ezt ni! Azt keztyűre adtam, ezt nem *arra* adom, hanem *azért*, mert megérdemled. Kötsd el egészséggel. Servus! — Aldja meg az Isten együtt a földdel a mékben nyugszik! . . .

Lánykori nótáit . . .

Irta: Jgmándi Miklós.

Lánykori nótáit dűdolgatva
Öltöget Emma az ablakba.
Kinek az? kérdem. — s ő halk-lágyan:
Egy kis idegennek, ki ruhátlan.

Egy kis idegennek! . . . Restül alvó
Szivemben riadót vér e szó.

Angyal, — egy új jön? ide? mi hozzánk? . . .
Ah, csakugyan, nálunk a mennyország!

Az első költő.

Irta: Lengyel Laura.

Egy új debreczeni írónót van szerencsénk alábbi poétikus tárczája utján bemutatni, akinek neve a legutóbbi hónapokban tűnt fel a fővárosi lapok hasábjain s máris kedvenczévé lett a közönségnek. Örömmel jelenthetjük, hogy ezentúl többször lesz alkalma t. közönségünknek a szerzőnő frappáns írásaiban gyönyörködni.

Két óriás hegy állott egymással szemben és mindegyik hegyen lakott egy tündéraszszony. Az egyik tündér barna volt és nagyon szomorú. Odaült néha a meredekség szélére, fehér homlokát dus, fényes fekete hajába rejtve. És mikor az ő szívének szomorúsága könyekben tört ki, behullottak könyei a kis patakba. Az emberek pedig, kik ittok a patak vizéből, mely a tündér könyeit vitte magával, egyszerre elfelejtettek napi munkájuk után nézni, szívük összeszorult az emberföltötti, földöntuli fájda-

lomtól. A lélek mélyéből feltört az a gyógyíthatatlan mély bánat, melyet némán elviselni lehetetlen. És ezek az emberek nem tudtak többet szántani, vetni, ellenséget gyilkolni, hanem mert nem tudták kifejezni a szívüket gyötörő érzést — megőrültek.

A másik hegyen lakott a szöke tündér. Ha kacagni kezdett: a virágok kidugták kíváncsi fejüket és vele nevettek, a madarak csókolództak. A levegő pedig vitte magával a tündér ezüstesengésű kacaját és a melyik ember ezt a levegőt beszívta, annak elkezdett nyugtalanul verni a szíve, mosolygott az arca, kipirult a szeme. Ment, ment mint egy álomlátó, s amint az első nőialakot meglátta, ha csunya volt, ha rossz volt, leomlott lába elé és meg akart halni érte. Az öröm, a rózsá, a tavasz, mind — mind a tündér kacagásából fakadt. És a kik beszívták a levegőt, mely az ő kacagó hangját vitte magával, mind olyan boldogok voltak. Haldoklásuk órájában is rajongva néztek egy női arcot, mely a szomszéd asszonyok állítása szerint szerint csuf és ragyás volt. Ajkukhoz egy hajfűrtöt, egy szalagot, vagy más ilyes haszontalan lim-lomot szoritottak. De a kegyeletes szívű öregek ott hagyták náluk, ugy temették ei őket, mert hiszen ők bölesen tudták, hogy senki sem tehet arról, hogy a levegővel beszívta a kacagó tündér hangját, a hangot, melynek hallatára kinyílnak a virágok és lángba borulnak a fiatal szívek.

Lakott pedig lenn a völgyben egy fiatal pásztor, ki egyszer belekóstolt a patak vizébe mely a szomorú tündér könyeit vitte magával. És ime szívét megszállta a gonosz varázslat. Esténként ott ült a zöld gyepen és némán bámult maga elé. A jószívű halvány lányok könyes szemmel faggatták, mi a baja? Az asszonyok a szép, piros arcú nevető asszonyok odajöttek hozzá közel, de a pásztor nem ügyelt rájuk, csak a szép szomorú asszonyra gondolt, ki ott ül fent a megközelíthetetlen sziklán, fehér homlokát éjsötét fekete hajába rejtve.

Egyszer aztán egészen véletlenül arra járt, a merre a kacagó tündérnek a hangját vitte a szellő. Az ifju belehelte a kacagást és borzongva nézett maga körül.

Az a rejtelmes névtelen szomorúság, mely annyi ideig kinozta szívét, nevet kapott. Érezte, tudta, hogy mi bántja lelkét: az az érzés, mely elfogta az első férfit a paradicsom kertjében, mikor először megtudta, hogy az ő lelkének másik fele még nincs itt. Mikor sirva könyörgött Alkotójának, hogy vagy vegye vissza az életét, vagy adja melléje azt, akiért érdemes élnie. A kiért kiált szívének minden dobbanása vérenek minden csöppje. Az az érzés, mely az első férfit elfogta a paradicsom isteni szépségei között, mikor látott madarat és nem hallotta énekét, tündérszép virágot és nem érezte illatát, midőn dal, epesztő, sóvár dal kinozta szívét, de az ajka nem talált az érzésekre szavakat. És mikor az Ur mély álmat bocsáta Ádáma és melléje adta Évát, mikor először ölelte magához az erős férfi a szép asszonyt, akkor hallotta először a madár énekét, agyát elfutotta a vér a virágok mámoros illatától, megértette a szívében zsongó verset, mondván az asszony-nak: szeretlek.

A fiatal pásztor megérezte, hogy szerelmes lett a lelke. És a mint az első fiatal lányt meglátta, leomlott lábai elé. De nem ugy, mint a többi fiatal emberek, kik a kacagó tündér hangját beszívták, nem lázas dobogó szívvel, kipirult arccal csillogó szemmel. A ki egyszer ivott a szomorú tündér könyéből, az boldog lenni, nevetni nem tudott, még ha be is szívtá a kacagó tündér hangját. A fiatal pásztor nem mondta, hogy „szeress, szeretlek” mint a többi fiatal ember, hanem azt mondta: beteg a szívem, halálosan beteg, te szép, te jó leány, gyógyítsd meg!

A leány szép piros arcú nevető szemű lány volt, nem is értette, mit beszél neki a pásztor, de tetszett neki a fiatal ember fekete szeme, dus haja, deli termete, kezét nyujtotta neki és nevetve kérdezte:

— Feleségül fogsz venni?

A fiatal pásztor bámulva nézett, a lány rózsás arcába és kérdezte:

— Akkor hamarabb meggyógyulok?

— Persze — felelte a lány nevetve.

Otthon a lány anyja újból megkérdezte:
— Feleségül akarod venni az én leányomat?

— Ő egyedül, egyedül csak ő gyógyíthatja meg az én beteg szívem.

Az asszony vállat vont az ostoba beszédre és kijelentette, hogy egy hónap mulva megtarthatják az esküvőt.

És a szép piros arcú leány napról-napra halványabb lett. Mert az ő vőlegénye nem járt utána, nem kísérgette sétáiban, hanem ott ült a hegyoldalon és énekelt örökszép verseket az életről, mely szomorú, mint a tündér könye és a szerelemtől, mely édes, mint a kacagó tündér könye. És a szegény leány borzadva látta, hogy míg ő ott ül vőlegénye mellett, annak szeme a távolban révedez és arról dalol, milyen boldog volna, ha menyasszonya mellette lehetne. Ha piros, forró ajkát rányomta kedvesének ajkára, az nem viszonzta csókját, ellenben arról énekelt, milyen édes volna menyasszonya ajkáról egy csók. Tündérszép, epedő versekben énekelt meg annak a képzelt csóknak isteni mivoltát és az illúziók közepette nem érzé az igazi, a reális csók edességét.

Lassankint rájött a boldogtalan leány, hogy vőlegénye nem is őt szereti, hanem az ő képében szeret egy képzelethei elérhetetlen asszonyt. Nem boldogság kell annak, hanem vágy. Annak csak az a csók édes, mely el nem csattan soha, az az ölelés, a mely elérhetetlen, az a szerelem, mely kielégíthetetlen. És a szegény leány sápadt, hervadozott, mert ő emberi módra akart boldog lenni, mint a többi asszony.

És napról-napra hervadt a szép rózsá. És mentől halványabb lett, annál jobban szerette vőlegénye. Mikor pedig ott feküdt a korporsóban, akkor szerette legjobban. Tündérszép versekben siratta el a drága halott emlékét. És a versekből felsírt a vad, keserű bánat, hogy ez a drága lény ime elveszett és soha nem lehet az övé, pedig míg élt, ott ült mellette és neki soha eszébe sem jutott, hogy magáévá tegye.

Mert a ki egyszer ivott a szomorú tündér könyéből, az nem tudott többet boldog lenni, még ha a kacagó tündér hangját be is szívtá. A kacagó tündér megóvta az ifjut az örülestől, mikor hangokat adott neki, hogy bánatáról dalolhasson. Szerelmessé tette a szomorú embert és hangokat kapott az egész emberiséget kinzó örök bánat. De boldog lenni, boldogítani nem tudott soha, bár szívében ott élt a vágy. Mindig csak keresett-keresett valakit, a kiben megtalálja, nem lelta meg soha, ellenben elpusztított minden leányt, a ki megszánta, szerette és hallgatott esdeklő szavára.

A leányok, a szép, fiatal rózsás arcú leányok elpusztultak, de emléküket örökszép versekben siratta el vőlegényük — az első poéta.

Kossuth Lajos bevonulása New-Yorkba.

— Parke Godwintól. —

Az amerikaiak ma is elragadtatással gondolnak vissza Kossuth Lajosnak 1851-ben az Egyesült-Államokban tett látogatására. Így Parke Godwin előkelő amerikai író, ki szemtanuja volt Kossuth bevonulásának New-York városába, eme lelkes leírást teszi közé a filadelfiai „Ladies Home Journal”-ban erről az eseményről, melyet három szép fametszetű kép tesz még érdekesebbé.

Tagadhatatlan — írja Parke Godwin — hogy a legfényesebb fogadtatás, melyben külföldi ember ez országban részesült, az volt, melyet Kossuth Lajosnak, a magyar hazafinak, New-York városa 1851. decz. 6-án rendezett.

Az amerikai kongresszus egy külön határozattal hívta meg őt vendégül az Egyesült-Államokba és az állam külön hajót küldött érte Angolországba. Ő előtte egyetlen egy ember részesült csak ekkora kitüntetésben, Lafayette,

ki tevékeny szövetségesünk volt a függetlenségi háboruban s Washington barátja és fegyvertársa. Kossuth 1851. dec. 5-én kötött ki Staten-Islandnál, hol több mint ötezer ember egetverő éljenzése fogadta, másnap aztán népies istenhozottal és katonai díszszemlével tisztelték meg. Miután az éjt Staten-Islandon töltötte, a „Vanderbilt” gőzös New-Yorkba hozta s átadta őt a városi hatóságnak.

Pompás téli nap volt s minden előkészület megtörtént az ünnepélyre, mely fényben, pompában tulszámnyalhatatlannak mondható. A kikötőt a szó szoros értelmében ellepték a hajók, az összes erődök üdvölvéseket tettek, tarka lobogók s talpra esett jelmondatok és feliratok ékítették majdnem minden házat. Az állomásnál mintegy 50,000 főnyi tömeg szorongott s még több foglalt állást a közeli utcákban. A Broadway sarkán hatalmas diadalkapu állott magyar és amerikai lobogókkal díszítve.

A katonai kíséretet a new-yorki nemzetőrség egy hadosztálya képezte. Mikor a kitűnő vendég Sandford tábornok és tábornoka kíséretében a nemzetőrök előtt lóháton megjelent, fűsiketítő éljenzés tört fel. Kossuth kitűnő és pompás lovas volt. A szemle után a főpolgármesterrel együtt a rá váró pompás hatfogatú hintóba ült a tömeg viharos lelkesültsége közt. A Broadwayn és vissza a Boweryn keresztül, merre a menet elhaladt, minden talpalatnyi teret elfoglalt már jó előre a közönség. Az üzleteket bezárták s minden forgalom szünetelt.

Kossuth diszhintóját hosszú fényes kocsisor követte, élén New-York állam fő és alkormányzóival, szenátorok, képviselők, a megyefőnökök, az állam képviselői, szárazföldi és tengerészisztek, a városok küldöttségei; külföldi nagykövetelek és konzulok.

Mikor a menet a Barnum muzeumához, a Broadway és az Anna-utca sarkára ért, a legnagyobb mértékben impozáns és felséges látványt nyújtott. A City-parkot körülölelő paloták magyar és amerikai zászlókkal lombfűzésekkel szönyegekké váltak díszítve; az ablakok mind tömve élőkölő hölgyközönséggel. Kossuthot magát is szemmel láthatólag elragadta ez a kép. Az Astor ház ablakából különösen élénken éljenztek a hölgyek s Kossuth szívélyesen hajlongott előttük.

Valóságos vad, féktelen lelkesedés ragadta el a tömeget. Kossuth ismételve felállott és hajlongott a hintóban, végre aztán állandóan állva is maradt, kalapját kezében fogva, s derülten mosolyogva. A nép úgy körülfogta Kossuthot, hogy a hintó mozdulni sem tudott, a zaj, a lármá, az éljenzés valóban egetverő volt. Kossuth magyar kísérete, mely közvetlenül a hintó mögött haladt, szintén lelkes tüntetések tárgya volt.

A mint Kossuth végre a hullámozó tömegeken át a City Hall lépcsőjén felállított menyezetes emelvényre lépett, a katonaság felvonult előtte, mi másfél órát vett igénybe s New-York városa még nem látott még ekkora katonai pompát. Eközben beesteledett és Kossuthot szállására, az Irving házba vezették.

Kossuth több hétig maradt New-Yorkban. Ez idő alatt naponta számtalan küldöttséget fogadott az Egyesült-Államok különböző városából, melyek meghívták őt, hogy az ő vendégszereteket is fogadja el. Esténként pedig beszédet tartott különböző nemzetiségű nagy tömegek előtt, mindig az illetőknek az anyanyelvén. Egy héten pl. öt szónoklatot tartott; német, olasz, francia, magyar és angol nyelven. Nyelvismeretei bámulatosak voltak, és bár többnyire rögtönözve beszélt, sohasem akadózott s alig ismételt néha egy-egy szót, és minden alkalommal más és más tárgyról beszélt. A bírói kar előtt a nemzetközi törvényről, a városi hatóságok előtt a polgárok hazafiságáról a sajtó előtt a nemzetközi politika általános elveiről.

New-Yorkból Philadelphiába ment Kossuth, majd Baltimoreba, onnan Washingtonba, hol a polgárság lakomát rendezett a tiszteletére. Ezen a lakomán ott voltak a kabinet tagjai, számos szenátor és képviselő, a legfőbb ítélőszék tagjai, a külföldi diplomaták. Kossuth e lakomán a nemzeti beavatkozásról fejtette ki nézeteit egy hatalmas beszédben, Washingtonból körutra

indult s bejárta a Nyugat és Dél nagyobb városait, hol mindenütt kitérő lelkesedéssel fogadták s mindenütt tartott szónoklatot valamely magas themáról azzal az elragadó ékesszólással melylyel egyedül csak ő birt.

Kossuth a középnl magasabb termetű volt. Arcza nagyfokú értelmet árukt el, mit nagy kék szemei még inkább fokozni látszottak, halványsága különben arra mutatott, hogy egészsége nem lehet a legjobb. Szónoki magatartása méltóságos és megkapó volt, taglejtései bámulatosak és imponáló, aminőket alig látam valaha nyilvános szónoknál. Mindig egyenesen állott és nem hajolt előre, mint némelyek hogy nagyobb nyomatókat adjanak szavaiknak. Minden mozdulata teljesen természetes volt: szabadon gesztikulált egyformán mindkét karjával.

Angolul folyékonyan és választékosan fejezte ki magát, némi idegen hanghordozással, ami azonban csak itt-ott volt észrevehető.

Csaknem állandóan magyar ruhát viselt. Zsinóros fekete attilát felálló gallérral és átlátzó gombokkal, fekete bársony kacagányt széles prémmel és világos keztyűt.

Jövendőlés.

Irtá: Kovácsi Kálmán.

Még neked sem mondom én meg,
Hogy a lelkem miért beteg,
Hiszen tudom: ugy se száznál —
Mégfőbb csak kikacagnál.

Majd ott fonn, a másvilágon,
Az utolsó számadáson,
A ki mindig mindent szeret:
Megmondja majd jó istened.

S meglásd, téged arra büntet,
Büszke leány, csalfa, hűtlen:
Az után kell könyvet ejtned
A ki téged nem szerethet.

Vágni fogsz a csókja után,
Aki lenéz, gyűlöl, utál —
S engem, a ki becsült, áldott,
Nem lesz szabad meg se látnod.

Nekem pedig a mennybe' fent
Még egy leányt megint terem,
Mint te, olyan arczvonással —
Oh, de más szívdobogással!

Mikor lesz husvét?

Irtá: Kohányi Gyula.

Talán nem is untatnám a t. olvasót azokkal a dolgokkal, annyira tudományosak, (pedig nemcsak érdekesek, hanem a mellett nagyon hasznosak is), azonban nt. Mitrovics Gyula urnak fentebb olvasható jeles ismertető közleménye egyenesen kötelességemmé teszi. Ő ugyanis annyi érdekes dolgot elmond a Husvét multjából, hogy egyenesen felhívja rá a közönség figyelmét, hogy mikor s miért akkor van husvét s különösen miért nines mindig egyszerre minden vallásfelekezetnek, holott az ellenkező is megtörténik.

Ennél a dolognál csakugyan azzal az elkoptatott szólammal kell kezdenünk a tárgyalást: már a régi görögök, t. i. azok kezdték össze-zavarni az éveket a hibás felosztás folytán, bár az évek 12 hónapra felosztása a görög műveltségnek sokkal régebb, nevezetesen az egyiptomiak és a Palesztina lakói csinálták először. De ne menjünk neki fejfel a falnak.

Az év beosztása minden népnél a Napnak járása szerint kell hogy történjék, mert hiszen az szabályozza nyújtott melegének különféle változataival az évszakokat s a tudatra ébredt emberiség rögtön azon igyekezett, hogy a bizonyos idő elteltével váltakozva fellépő jelenségeket rendszerbe foglalja. Azonban a Hold a maga 29 napos fényváltozásaival sokkal közvetlenebb megfigyelésekre nyújtott módot mint a Nap évi körforgása, azért eleinte minden nép a Hold szerint osztotta esztendejét hónapokra és hold-évre. Így aztán 12 holdhónap 354 nappal tett

egy évet. Ez a számítás még ma is él többek közt az izraeliták egyházi időszámításában.

De ez 11 napi különbség a mai évvel szemben, így tehát az lett az eredmény, hogy a tavaszi és őszi éj-nap-egyenlőség alig két év múlva egy teljes hónappal később esett, mint azt a naptár parancsolta. Hogy segítettek tehát a bajon, hogy ilyenkor pótlólag egy 13-ik hónapot iktattak az esztendőbe. Közben az egyiptomiak rájöttek a Nap járásának ismeretére s behozták a 365 $\frac{1}{4}$ napos esztendőt. Ezt aztán Julius Caesár a római birodalomra is rákényszerítette. Közben azonban kénytelenek voltak a régi hibákat kiküszöbölni s az majdnem teljes esztendőbe került, a melyet aztán a zavarok évének neveztek el.

Igy eljutott a naptár oda, a hol a világ nagy részében ma is van. Az, hogy a rómaiak márcziussal kezdték az évet, keveset változtat a dolgon.

Tudvalevő dolog, hogy a kereszténység első husvétja összecsett a zsidók pesach-jával. A zsidók régi törvénye szerint pedig a pesach-ot azon holdtöltekor kellett megünnepelni, a melyekre az áldozathoz szükséges új árpa megért s az legyen az év első hónapja. A fentebb említett 13-ik hónap eleinte teljesen önkényes hozzáadás utján történt, később, különösen mikor az egyiptomi számítás is ismeretessé lett, a zsidók az időt három évkör segítségével kezdték meghatározni. Ezek elseje a holdkör, mely 19 évből áll s melynek leteltével a holdváltozatok ugyanazon időben jelennek meg, a másik a 28 éves napkör, melyben a napégyenlőségnek ugyanazon napokra esnek, a harmadik a főkör, mely 247 évet foglal magában s leforgása után az évek egyes napjai a hétnek ugyanazon napjára esnek.

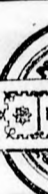
Mielőtt a számításra rátérnék, lássuk a ker. husvétszámítást, mely a másikkal aztán teljesen ugyanaz.

A niceai zsinat 325-ben rendelte el, hogy a husvét mindig a tavaszi első holdtölte utáni első vasárnap legyen, ha azonban ez a dátum a zsidóság pesach-jával összeesne, úgy egy héttel később. Ekkor azonban már a júliusi 365 $\frac{1}{4}$ -ednapos naptár volt érvényben, szükséges volt tehát az összehasonlítás a két kalendárium között. Ez pedig akként történt, hogy mivel a zsidó újév mindig új Holdra esik, mely után az első holdtölte adta a husvétot, kiszámították, milyen a Hold állása, hány nappal van túl ujholdon, a ker. újév első napján; az természetesen 19 éven át a 11—29 számok mindegyikét felvette s ezt a számot elnevezték epaktának s így számították ki a tavaszi éjnapégyenlőség utáni első holdtölte.

Azonban — mint a fenti megszorítás is mutatja, — ez a számítás nem adott biztos dátumot, a minek az oka a következő volt: Az év nem 365 $\frac{1}{4}$ nap, hanem kevesebb, pontosan 365 nap 5 óra 48 perc, 46 mperez s így a minden negyedik (szökő) évben február 24-ike után beszurt nap (Mátyás-ugrás) körülbelül 11 percczel megnyújtja az évet s már 325-ben a tavaszi napégyenlőség nem márczius 20-án, hanem 21-én volt. Ennek a hibának a kiküszöbölésén sokan fáradoztak, de egyrészt megfejtetni, másrészt a módosítást keresztülvinni képesek nem voltak. Végre aztán 1582. február 14-én XIII. Gergely pápa egy bullát boesított ki, melyben megismerteti a tévedést s elrendeli, hogy mivel ez a hiba minden 400 évben teljes három napot tesz ki s akkor már Krisztus születése óta teljes 10 napra rugott, ugyanazon év okt. 4-ről egyenesen 15-ikére kell ugrani s azontul a 100-as (tehát szökő, 4-gyel osztható) évek közül csak azok legyenek szökőévek, a melyek 400-zal is oszthatók. Tehát a rögtön következő 1600 maradjon meg szökőévként, de már 1700, 1800 és 1900 ne legyenek szökőévek, hanem csak 2000.

Eppen ebben az időben folyt a reformáció nagy küzdelme a katholicizmusmal, természetes tehát, hogy ezt a pápai rendeletet a protestánsok és óhitűek épen nem s a katholicusok is csak nehezen akarták respektálni. Így történt, hogy azonnal csakis Olasz-, Spanyol-, Portugál- és Franciaországok és a kath. Németalföld fogadták el, míg Svájc zsidókat kantonjai 1583-ban, Lengyelország 1586-ban, Magyarország 1587-ben járult hozzá. A protestánsok nem nagyon igyekeztek már azért sem, mert a legkö-

zelebbi század n...
ban annak a...
különböen is csill...
a prot. Német...
1701-ben Svájc...
megteven az ak...
napos ugrást, m...
Norvégország 1...
pedig Svájc ut...
egyedül helyes...
Azonban a...
ház és az ur...
Orosz- és Görög...
mint Ázsia és A...
napig sem hagy...
jobb annyit tesz...
írnak s 1800. ó...
rább akként, l...
Gergely felének...
újév is s így el...
és gör. katholicu...
kereszt napjára...
Azonban h...
nem fogunk...
óhitűek fognak...
fog állni február...
karácsony ne...
7-ikére fog es...
niok magukat le...
gör. kath. polgá...
nyira szükséges...
Innen van...
prot. és görög...
nevezetesen val...
töltöt veszi irán...
a zsidóknak a...
hosszuságú éve...
pár nappal s ez...

rendk...
ris es...
Feltá...

G

Kaph...

zelebbi század nem okozott újabb zavart. Azonban annak a végével — a vallási gyűlölség különben is csillapodván — 1699-ben elfogadta a prot. Németország és Dánia a reformot. 1701-ben Svájc prot. része 3 kanton kivételével megtevéen az akkor már nem is 10, hanem 11 napos ugrást, míg Anglia 1752-ben, Svéd- és Norvégország 1798-ban, az újabb ugrás előtt pedig Svájc utolsó 3 kantona is elfogadta az egyedül helyes változtatást.

Azonban az egész görög szertartásu egyház és az uralma alatt levő államok, azaz Orosz- és Görögország, a Balkán államok, valamint Azsia és Afrika ker. államai még a mai napig sem hagyták el a juliusi naptárt, legfeljebb annyit tesznek meg, hogy kettős dátumot irnak s 1800. óta teljes 12 nappal vannak hátrább akként, hogy minden hónap elseje a Gergely felének 13-ik napjára esik. Ekkor van ujév is s így ebben a században az ó-hitűek és gör. katolikusok karácsonya jan. 6-ára, vizkereszt napjára esik.

Azonban három év mulva, 1900-ban mi nem fogunk szökőévet számítani, míg az ó-hitűek fognak, nekünk 28, nekik 29 nappal fog állni február s 1901-től kezdve az orosz karácsony nem vizkeresztre, hanem jan. 7-ikére fog esni. Jó volna addig meggondolnunk magukat legalább a magyar gör. keleti és gör. kath. polgároknak s végrehajtani az annyira szükséges reformot.

Innen van aztán a háromféle (zsidó, kath. prot. és görög) husvét idejének váltakozása, nevezetesen valamennyi a tavaszi első holdtöltét veszi irányadóul s az valamennyinek más, a zsidóknak a 29 napos hónapok és 6 féle hosszúságú évek miatt ugrik vagy késik egy pár nappal s ez a husvétot akár három héttel

tolja előre vagy hátra, a görögöknek 12, illetve 3 év mulva 13 napos különbsége egy félfázist tevéen ki, rendszeren két héttel későbbre esik a husvétjuk, ha azonban a miénk későn van, azért mert legalább két héttel van az első holdtölte márczius 21-ike után, ugy az övék is vagy csak egy héttel későbbre, vagy teljesen összeesik a miénkkel, mert ekkor az ő márcz. 21-ikéjük is előbbre esik, mint a miénknek utánna következő holdtölte.

Hogy pedig mindenki előtt világos legyen a dolog, itt adom e század még következő három husvétjának dátumát s ennek most használatos kiszámítási módját, mely számtani fogások utján, teljes kikerülésével a fenti elveknek, pontosan adja az amugy nagyon hosszadalmas számítás eredményét. Tehát *husvét első napja lesz 1898-ban április 10-én, 1899-ben április 2-án és 1900-ban április 15-én*, a számítás pedig a következő:

Legyen N az évszám, a ennek a 19-czel, b a 4-gyel, c a 7-tel, d a $(19a + m)$ -nek 30-czal, e a $(2b + 4c + 6d + n)$ -nek 7-tel való osztásával fellépő maradéka, akkor husvét van:

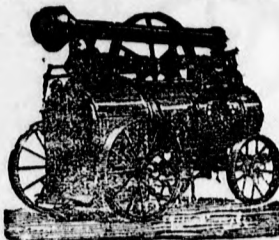
Márczius $(22 + d + e)$ -iken. A juliusi naptárban $m = 15$, $n = 6$, a Gergely-felében *e században* $m = 28$, $n = 4$, a *XX. és XXI. században* $m = 24$, $n = 5$, mivel m 1-gyel nő, ha az epakta 1-gyel fogy, n pedig 1-gyel nő a közönséges százaz évekkal, egyébkor pedig marad.

S szives bocsánatot kérek, ha nem tudtam ebbe a rideg tanításba életet önteni: legyen mérségem, hogy így, a legrovidebbre fogva is nagyon hosszú lett ez a cikk s az olvasó türelmének ápolása az újságíró legelső feladata.

Kotzó Pál

gépészmérnök

Budapest, Üllői-ut 18-ik sz. alatt.

Ajánl 2¹/₂, 3, 3¹/₂, és 4 ló erejű

Szöges cséplőkészleteket.

Továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű **sines gőzcséplőkészleteket,**

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel

Fa- és szénfűtésű eredeti szalmafüto GÖZMOZGONYOKAT.

Továbbá **R. CARRET & SONS** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító

Compound gőzmozgonyok,

s a legjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló, befogására alkalmazható combinált ruddal. **Sorvető- és szorvavető gépeket** és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek.

Vidéki ügynökök kerestetnek.

Lohse=féle

Liliom-Rizspor

rendkívül finom, bársonyosabb, tömöttebb és takarékosabb valamennyi **Poudre de riz** és **saïros rizspornál**, a bőrhöz kitűnően s láthatlanul tapadó. Ugy nappalra mint este. **Fehér és róssaszinben** szökek számára, **sárga (rachel) barnák** számára, doboza 2 frt.

Vételnél mindenkor a teljes czegre kell ügyelni:

GUSTAV LOHSE BERLIN, 45 Jägerstrasse 46.

kir. udvari illatszerész.

Kapható Ausztria-Magyarország valamennyi előbbkelő gyógyszerháza és illatszerészetében.

A KI DIVATOS

és szép női kabátot és gallért, remek
dissitett női és gyermek kalapot, blousokat,
gyermek ruhácskát, szines és fekete napernyőt akar venni,
ne mulassza el legelőbb is fölkeresni

Rózsa Lajos női divattermét

Debreczen, Kistemplom-bazár,

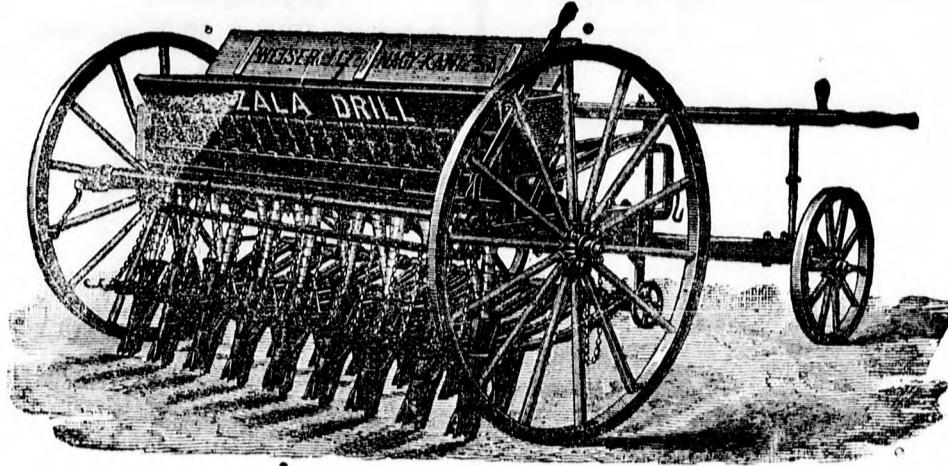
ahol a legnagyobb választékban a

legolcsóbb árban lehet

besseresni.

Mindenféle üzleti könyveket rendkívül csinos kivitelben igen olcsó árak mellett ajánl **Hoffmann és Társa** könyvnyomdája a főpostával szemben.

A legjobb vetőgép a „Zala-Drill“

bizonyítják ezt a hozzám sok számmal beérkezett elismerő nyilatkozatok, melyek eredetiben megtekinthetők. — Ezen **vetőgépek** valamint minden egyéb

gazdasági eszközök,
Sack-rendszerű egyes és kettős ekék raktárumban kaphatók.

Előnyös fizetési feltételek.

A t. gazdaközönség szives pártfogását kérve

Kiváló tisztelettel

KLEIN JAKAB

Weiser J. C. gazdasági gépgyár

képviselője, Debreczenben,

Raktár főpiacz Szikszay-ház (a nagytszede udvarán)

3837 sz.
1897.

Árverési hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező, a debreczeni 6620 sz. telekjegyzőkönyvben 38. r. sz. 2074. h. r. sz. alatt fölvevett 3360. sorszámú ugynevezett nagy-mester utczai c. ordás ház a 199/11265. 896. bkgy. számú közgyűlési határozat értelmében f. évi április hó 28-án szerdán d. e. 9 órakor a városház kistermében megtartandó nyilvános árverésen, a számvetői hivatalban megtekinthető feltételek mellett, eladatik.

Miről az árverezni ohajtók azzal értesítettek, hogy a kikiáltási ár 10%-át készpénzben az árvereltető bizottság kezéhez bányabéznél letenni tartoznak.

Debreczen, 1897. évi április 12-én tartott ülésből.

A városi tanács.

MAGY. KIR. SZAB. PARKÉTYGÁR

DUNKEL V. K. Kassán

ajánlja

kitűnő száraz tölgyfából készített, sokszorosan kitűntetett

Parketáit ugynevezett **amerikait,** berakott **tömör és koczkáit**

jutányos árak mellett.

A lerakás gyári lerakók által a legpontosabban eszközöltetik.

Képes rajzminták és költségvetés díjmentesen szolgáltatnak ki.

Vállalkozó, építész és asztalos uraknak legolcsóbb árak számíttatnak.

NAGYBANI KIVITEL MINDENFELÉ.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

NÁDAI REZSŐ asztalos mester urnál

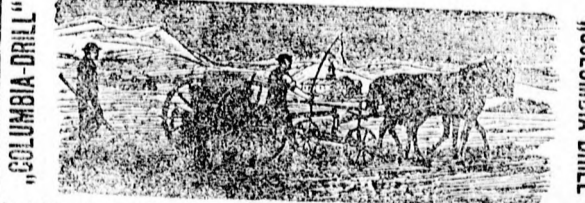
DEBRECZEN, KIS CSAPÓ-UTCZA 790 SZ. A.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kozma-
gépek, heró-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyújtók.

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szeszakavágók, répvágók, kukorice-
morosolók, daráló, őrlő-malmok, egye-
temes acélek, köt- és háromvasó-
ekék és min-
den egyéb
gazdasági
gépek.

Részletes árjegyzékek hiánatára ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselőt és bizományi raktar:

BAUER és TÁRSA cégénél
Debreczenben, Nagypéterfia-u. 871 sz.

Vasuti állomás Hosszu-Pályi, a fürdőtől fél óra járás.

EGYEDÜLI FÜRDŐ,

mely biztosan gyógyítja a csontszu, az összezsugorodott tagokat, minden nemű
köszvényes, csuszos bántalmaknak, bármiféle bőrbajokat, továbbá görvély, sápkór,
maj, lép, vese és belső daganatok s egyéb női bajokra legkitűnőbb hatású a
jól berendezett

Konyári-Sóstó fürdő.

Megnyitás május 1-én.

A t. fürdőközönség szórakozására az idegyre egy jó cigány zenekart állan-
dósítottam, valamint hírlapok tartása által a közönség igényeinek minden tekintet-
ben megfelelek.

A fürdő 70 kényelmesen berendezett szobája jutányos árban
ágyaneművel vagy a nélkül áll rendelkezésére.

A fürdőhöz a félórnyira fekvő Hosszu-Pályi állomástól hetenként kétszer
(szerdán és vasárnap) d. e. 10 órakor odaérkező vonattal a rendelkezésre álló
társaskocsin juthatni. A vasuti jegyek mindég Hosszu Pályi állomásig váltandók. Az
étteremben jó magyar ételek, saját termésű kitűnő italok, pontos és olcsó kiszol-
gáltatás lesz.

Fürdőorvos **Dr. MÓRICZ ERNŐ** pocsai tb. főorvos ur, ki több
éven át **Korányi Frigyes** budapesti egyetemi tanár belgyógyászati kórodájában
működött.

Villany, massage és tejgyógyomd.

Tisztelettel

D. NAGY ISTVÁN,

bérlő.

SERSON C. H.

tapeta gyára **Sz. Morva-Neustadtban.**

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben **Várad-utczán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában** ugy **Kolozsvárt, Monostor-utca 9. sz**

állandó tapeta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legujabb gyártmányaim a legizlésebb kivitelben találhatók.

Miután gyáramban a legolcsóbb tapeta is műizléssel van kiállítva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapeták hatása emelésére itt helyben papir-gyurmából megfelelő színes dombor diszletek készülnek, melyek alkalmazásával a szobák többé nem színes papírral bevont skatulyákhoz hasonlítanak.

Főtörékvésem; szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyi-
val inkább tehetek, mert a kiadási többlet, mit a tapeta árus kénytelen felszámítani, nálam a megrendelő javára esik; de még a legujabb mintákban válogathat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, szolid munkámért kezeskedem.

Serson C. H.

Együttal tudatom, hogy a helyes és izlésebb kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.: fa- és márványutántatok, tónusban való festésekre, ugy a menyezet színes kivitelére, helybeli festő **Horváth András** (főtér 1712 sz.) vállalkozott.

III. évfolyam.

„Az Évszak.”

Divat- és kézimunka-folyóirat szép-irodalmi melléklettel

Páris, London, Bécs, Berlin, ujdonságai.

Mtatványszámokat kívánatra **ingyen** küld a kiadóhivatal.

Rendeléseket elfogad minden könyv- és „**Könyves Kálmán**” magyar irodalmi részvénytársaság könyvkereskedése,

Budapest, VII., Kerepesi-ut 22.

— Ára egy negyedévre 1 ft. —

A gazdaközönég és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma, mindennemű gazdasági gépekből, u. m.:

4. 6 és 8 HP. gőzcséplőkészletek, járgányok és járgányos cséplőgépek, Backer-rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és öbvasu ekék, boronák, rögtörő hengerek, vetőgépek, tengeri veőkészülékek, aratógépek és fűkaszálók, szecskavágók, répvágók és zuzók, kukoricza morzsolók és csöves tengeri darálók, egy és két járatu őrlőmalmok, olajpresek stb. stb.

nagymérvű készlet összerolódását okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy egyes gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rendkívüli mérsékelt áron való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel hozzuk a t. érdekelt közönség tudomására, hogy az eladás nemcsak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kitűnő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézősködékre, mely egyenesen hozzánk címzendő szívesen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni. Teljes tisztelettel

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár r.-t.

Budapest, Külső váci-ut 29-37.

A gazdaszat körébe vágó rendkívül fontos találmány a

Baromfi dög ellen

eddig minden esetben meglepő jónak bizonyult, s csakis általam készített

„Veritas”

gyógyszer, melyet lelkiismeretesen ajánlok a **szárnyas aprójószág közpusztító betegségek ellen.**

Egy adag 50 állatra 70 kr. — 100 drbra 1 frt 30 kr.

Használati utasítás mellékelve!

Ajánlom továbbá a feltűnően népszerűvé vált és hatásában még a **külföldi hasonló gyógyszereket is felülmuló**

„KORONA” szesz

készítményemet, mely nélkülözhetetlen háziszser a **köszvény, csúz, szaggatás és csontfájdalmak megszüntetésére.**

1 üveg 50 kr.

Megrendelhető utánvétellel, egyedül a készítőnél

REMETEY DEZSŐ gyógyszerésznél

Túrkevéen (Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.)

Köszénkátrányt

legjobb minőségben

szindely és deszkatetők,

továbbá

szöllőkarók behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerte hosszabb, továbbá **czulápok**, melyek a földbe ásatnak, **kerítések** s **gazdasági eszközök** befestésére hordókban á 50, egész 250 súlytartalommal, továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pirszén) kovácsok és lakatosok részére ajánlja jutányos ár mellett:

Légszeszgyár igazgatósága

Debreczenben.

Fort Oszkár és társa

műszaki iroda és műhely

Budapest, VIII. Mária-utca 13.

(Alapított 1892.)

Ajánlják magukat szivattyutelepek és vitzartányok felállítása, valamint mindennemű vízvezetékek, fürdőszobák, mosdók, klosettek, vizeldék stb. berendezésére.

Legjobb kivitel. — Olcsó árak. I. rendű referenciák.

Költségvetések és vázlatok kívánatra azonnal elkészítetnek.

— Telefon. —

Fürdőkályhák, fürdőáruk és szobagőzfűtők.

Vas-, ólom és gyöngy-esterek, csapok, ruhanyak és vízhasználók.

Védjegy. Védjegy.

Mária-Czelli

Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorégettség, bűzös lehelet, felfújság, savanyú, felfőffőség, hasmenés, gyomorfájás, felesleges, nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a meynyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésből ételekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámrhoidák.

Említett bajknál a **Mária-Czelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis tveg ára használati utastással együtt 40 kr., nagy tveg ára 70 kr.

Magyarországi foraktár: **Török József** gyógyszerész Budapest, Király utca 13 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megrtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A Mária-Czelli gyomor-cseppek valódián kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göll Nándor, Toth Béla, Mihalovits István, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamassy és Balázs gyógyszerészeknél, **Diószegen** Vaday Ignác, **Er-Mihályfalván** Mátray István, **Hadházon** Farkas Ödön, **Kabán** Horváth, Kalmán gyógyszerészekél.

Mazur Károly

gép, kazán műhelye és kútfurási vállalkozó
Debreczenben, Gyár-utca a kir. törvényszék mellett
elvállal helyben a város bármely részén

jó ivóvizü kútfurrások

teljes jótállás mellett 55 mm. (2 angol hüvely) kovácsot vascsőből:
fekete csőből 120 frt, horganyozott csőből 140 frt.

Raktáron tart mindenféle **szivattyukat**, melyeket egészen felszerelve felállítva részletfizetésre is eszközöl.

Elvállal külön alkú mellett jutányosan vidéken is kútfurrásokat.

Olcsó faanyag!

Tulhalmozott készletek folytán
mindennemü

faragott és fűrészelt
épületfa, deszka, lécz és zsindey

rendkívül olcsó árban

kaphatók

a sertésvásártéri faraktárban.

15 fióktelep.

Tavasza. 1897. Nyarra.

15 fióktelep.

Készen és mérték szerinti megrendelésre.

Alapított
1843-ban.

KASSOWITZ FÜLÖP

Alapított
1846-ban.

Magyarország legrégibb és legnagyobb

férfi, fiu- és gyermek-ruhák telepén,
Debreczen, főtér, a Hungáriával szemben

rendelhető és kapható készen minden versenyt kizárólag legolcsóbban férfi és gyermekruhák.

Bel- és külföldi szövetmintáimból saját felügyeletem alatt készítették mérték szerinti megrendelésre a legfinomabb öltönyöket 22 frttól kezdve feljebb választás szerint a legdivatosabb szabásban.

Czégem, melynek Magyarországon 15 telepe van, számos kiállításon kitüntetésben részesült.

Folyton nagy raktár

gyermekruha különlegességekben.

Nem tetsző megvásárolt árut kicserélek, vagy az értékét készpénzben visszafizetem.

Alólírottnak 14 évi működése a helybeli piacon elég biztosíték arra, hogy mindenki a legbiztosabb és legpontosabb kiszolgálásban részesül.

Szíves pártfogást kér, tisztelettel

15 fióktelep.

Fényes Mór

üzletvezető.

15 fióktelep.